

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА**

Ірина КУЛІКОВСЬКА

**ОРГАНІЗАЦІЯ
КОНЦЕРТНОЇ ТА ГАСТРОЛЬНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ**

Навчально-методичний посібник

Чернівці, 2022

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА**

Ірина КУЛІКОВСЬКА

**ОРГАНІЗАЦІЯ
КОНЦЕРТНОЇ ТА ГАСТРОЛЬНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ**

Навчально-методичний посібник

Чернівці, 2022

УДК 78.091.8(075)
К 903

*Друкується за ухвалою Вченої ради
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
(протокол № 12 від 01 грудня 2021 року)*

Рецензенти:

Дем'янчук Олександр Никанорович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри мистецьких дисциплін і методик їх навчання Кременецької гуманітарно-педагогічної Академії ім. Т. Шевченка;

Тимчук Людмила Іванівна – докторка педагогічних наук, професорка, завідувач кафедри педагогіки та соціальної роботи Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича;

Стасько Галина Євстахіївна – докторка філософії (кандидатка педагогічних наук), доцентка кафедри виконавського мистецтва НН Інституту мистецтв Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника.

Куліковська І.С.

К 903 Організація концертної та гастрольної діяльності: навчально-методичний посібник. Чернівці : Чернів. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2022. 124 с.

Зміст посібника відповідає положенням навчальної програми дисципліни «Організація концертної та гастрольної діяльності» (складеної відповідно вимог, відповідає освітньо-професійній програмі «Музичне мистецтво», спеціальності 025 Музичне мистецтво, галузі знань 02 Культура і мистецтво), містить методичні рекомендації щодо змістового наповнення лекційних, семінарських занять, самостійної роботи, список рекомендованої літератури.

Для студентів і викладачів закладів музичної освіти, а також усіх зацікавлених проблемами виконавського мистецтва.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.	4
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Теоретичні аспекти концертної та гастрольної діяльності.	9
ТЕМА 1. Поняття концертної та гастрольної діяльності. Сучасний стан шоу-бізнесу в Україні.	9
ТЕМА 2. З історії розвитку гастрольної та концертної діяльності. Українські музичні фестивалі кінця XX – початку XXI ст.	18
ТЕМА 3. Проблематика концертно-гастрольної діяльності та шляхи її розв’язання.	27
ТЕМА 4. Арт-менеджер та його роль в організації концертно-гастрольної діяльності. Роль продюсера в кар’єрі артиста.	32
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Концертно-гастрольна діяльність артиста.....	44
ТЕМА 5. Концертно-гастрольна діяльність і артистичний менеджмент.	44
ТЕМА 6. Особистість артиста та його діяльність з розвитку творчої виконавської кар’єри.	56
ТЕМА 7. Лідерство як основний елемент концертно-гастрольної діяльності.	71
ТЕМА 8. Етика музичного шоу-бізнесу. Стандартні етикетні ситуації у концертній та гастрольній діяльності.	80
ТЕМА 9. Жанри естрадних номерів. Режисура естрадно-концертного номера.	88
КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ з курсу «Організація концертної та гастрольної діяльності».	96
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	103

ПЕРЕДМОВА

«Організація концертної та гастрольної діяльності» – один з небагатьох предметів які формує національну повагу, професійну ідентичність, розуміння історії виконавського мистецтва та музичної культури. *Мета вивчення дисципліни* – засвоєння студентами теоретичних і практичних знань і вмінь із організації концертно-гастрольної діяльності, вмінь в сучасних умовах України для подальшого використання у своїй практиці

Проблемоцентризм – основний принцип побудови навчально-методичного посібника. Самостійна робота – обов’язкова складова фахової підготовки студентів. Основна мета підготовки цієї праці полягає у розширенні професійного світогляду, розвитку пізнавальної діяльності майбутніх фахівців мистецької галузі.

Система навчальної роботи у ході підготовки до лекційних, семінарських / практичних занять, виконання завдань, призначених для самостійного опрацювання, сприятиме закріпленню і поглибленню отриманих на заняттях теоретичних знань (щодо еволюції концертної та гастрольної діяльності,) та практичних умінь, навичок (із постановки виступу, створення готових номерів, розвиток фантазії, художнього мислення, здатності до саморозвитку), ін.

З урахуванням силабусу дисципліни *«Організація концертної та гастрольної діяльності»*, передбачаються такі види самостійної роботи як підготовка повідомлень для виступу на лекційних і групових заняттях, аналіз виконавського матеріалу, створення програми виступу, розробка композиції концерту, моделювання афіші.

Завдання розраховані на позааудиторну самостійну роботу студентів відповідно змісту програми вивчення дисципліни *«Організація концертної та гастрольної діяльності»*. Виконання завдань можливе за допомогою інтернет-ресурсів і бібліотечних фондів.

Пропоновані питання для розгляду на лекційних і семінарських / практичних заняттях, їх самостійне опрацювання доступні у навчально-методичних матеріалах, підручниках, посібниках, аудіо- та відеоматеріалах із ресурсів Internet, а також у бібліотечних та кафедральному фондах.

Вивчення дисципліни забезпечує формування у студентів :

фахових компетентностей та здібностей:

ФК 2. Створювати та реалізовувати власні художні концепції у виконавській діяльності.

ФК 5. Використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

ФК 6. Використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

ФК 11. Оперувати професійною термінологією.

ФК 13. Використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

ФК 14. Демонструвати базові навички ділових комунікацій.

ФК 15. Здійснювати редакторську / менеджерську/ лекторську/ аранжувальну / звуко-режисерську діяльність в сфері музичного мистецтва.

ФК 18. Свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці;

загальних компетентностей:

ПРН 4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

ПРН 6. Демонструвати спроможність до самостійного дослідження наукової проблеми в галузі музичного мистецтва та написання роботи відповідно до вимог, готовність дискутувати й аргументувати власну позицію.

ПРН 7. Володіти методами опрацювання музикознавчої літератури, узагальнення й аналізу музичного матеріалу, принципами формування наукової теми та розуміння подальших перспектив розвитку даної проблематики в різних дослідницьких жанрах.

ПРН 11. Застосовувати теоретичні знання та навички в редакторській / менеджерській / лекторській / звукорежисерській практичній діяльності.

ПРН 12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН 15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

ПРН 16. Виявляти розуміння фінансово-адміністративних принципів організації мистецьких заходів, закладів культури та музичної освіти.

ПРН 17. Демонструвати аргументовані знання з особливостей музичних стилів різних епох.

У процесі вивчення курсу студенти повинні **знати**:

- термінологію, категорії, теоретичні й історичні аспекти гастрольної та концертної діяльності як складової соціокультурної практики;
- основні жанри, види гастрольної та концертної діяльності;
- логіку і послідовність організації концертної та гастрольної діяльності;
- форми дистанційної комунікації в музичному мистецтві;
- режисерські засади створення естрадно-концертного номера.

На підставі вивченого матеріалу студенти повинні **вміти**:

- розуміти проблематику гастрольної та концертної діяльності, психолого-педагогічні особливості музично-виконавської та концертно-гастрольної професійної зайнятості; феномен виконавської індивідуальності співака;
- реалізувати продюсерську діяльність;
- дотримуватися естрадного шоу-бізнесу;
- використовувати засоби саморозвитку творчої виконавської кар'єри;
- аналізувати виконавського іміджу;

- реалізувати засоби партнерської взаємодії зі командою концертної та гастрольної діяльності;
- дотримуватися професійної етики у гастрольній та концертній діяльності.

Посібник побудований за хронологічно-тематичним принципом. Тематичний зміст охоплює питання розвитку концертної та гастрольної діяльності, процес формування національної культури, стилів мистецтва, специфіку та загальні аспекти професійної роботи музичних працівників.

Для зручності користування й швидко орієнтації кожна тема розділена на частини:

1. Загальна мета, ключові поняття – відображають основну спрямованість навчального заняття на формування визначених компетентностей.

2. Питання для розгляду на лекційному та семінарському заняттях, самостійного опрацювання – тематичне змістове наповнення дисципліни, пов'язані між собою теоретичні відомості, рекомендовані до засвоєння в ході навчально-аудиторної та самостійної роботи.

3. Теми рефератів, доповідей – завдання, під час виконання яких студент, здійснюючи творчо-пошукову діяльність, активізує особистісний потенціал.

4. Матеріал для опрацювання – побіжно розглядаються найважливіші аспекти запропонованих до розгляду взаємопов'язаних між собою питань для лекційних і семінарських занять, самостійного опрацювання.

5. Питання для контролю та самоконтролю, тестові завдання – окремі перевіркові завдання, сформовані на основі запропонованих до вивчення теоретичних питань (для розгляду на лекційному, семінарському заняттях і самостійного опрацювання), а також виконання практичних завдань.

6. Список рекомендованої літератури – сформований на основі пропонованих теоретичних питань. Для полегшеного пошуку запропонованих джерел використано посилання та QR-код. Матеріал викладений з

урахуванням можливостей студента, стимулюючи його до індивідуальної творчості.

Навчально-методичний посібник є необхідною і сучасною працею, яка значно полегшить підготовку студента до навчальних занять і водночас організовує викладача до змістового наповнення дисципліни з урахуванням сучасних актуальних професійно важливих аспектів діяльності фахівця мистецької галузі.

Переконанні, навчально-методичний посібник до вивчення навчальної дисципліни «Організація концертної та гастрольної діяльності» стане у пригоді широкому колу викладачів, студентів вищої, передвищої освіти, а також фахівців, які цікавляться питаннями концертної та гастрольної діяльності.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ КОНЦЕРТНОЇ ТА ГАСТРОЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ТЕМА 1

Поняття концертної та гастрольної діяльності.

Сучасний стан шоу-бізнесу в Україні

Загальна мета: проаналізувати суть понять концертна діяльність, гастрольна діяльність, концерт, гастролі; нормативні засади до її організації та здійснення. Розкрити суть *ланцюга* цінності музичного продукту, мапування музичної індустрії. Засвоїти основні види й жанри концертних номерів та їх особливості. Охарактеризувати мікро- та макрофактори, які створюють реальні можливості для розвитку музичної індустрії.

Ключові поняття: концертна діяльність, гастрольна діяльність, концерт, гастролі, різновиди концертів, ланцюг цінності музичного продукту, мапування музичної індустрії, професійні об'єднання з підтримки й розвитку музичного мистецтва в Україні.

Питання для розгляду на лекційному занятті

1. Поняття «концертна діяльність», «гастрольна діяльність». Нормативні засади гастрольної діяльності.
2. Зміст поняття «концерт», їх види і жанри, особливості.
3. Гастрольна діяльність в Україні.
4. Заклади культурної сфери та їх роль в інфраструктурі міста та організації дозвілля населення

Питання для обговорення на семінарському занятті

1. Соціокультурні аспекти концертної та гастрольної діяльності.
2. Музичний ринок України та його зовнішньоекономічні перспективи.

https://uaculture.org/wp-content/uploads/2020/12/1.-doslidzhennya-muzychnogo-rynku-ukrayiny_r.pdf

3. Музична індустрія: середовище, фактори функціонування. цінності.
4. Експортний потенціал української музики.

Питання для самостійного опрацювання

1. Ознайомтеся із Законом України «Про гастрольні заходи в Україні» (2004, зі змінами та доповненнями). Випишіть із документа зміст основних термінів, які використовуються у професійній гастрольній діяльності; зверніть увагу на особливості та умови її здійснення; яким чином забезпечується відповідальність за порушення закону.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1115-15#Text>

2. Опрацюйте «Висновок на проект Закону України «Про внесення змін до Закону України про гастрольні заходи в Україні» (щодо особливостей організації та проведення гастрольних заходів в Україні за участю громадян України агресора» (реєстр.№ 6682 від 11.0.2017). Занотуйте важливі положення.

<https://ips.ligazakon.net/document/XH55M00A?an=3>

3. Проаналізуйте досвід концертно-гастрольної діяльності сучасного співака чи творчого колективу (на вибір студентів). Складіть мапу його участі у розвитку музичної індустрії.



Теми рефератів, доповідей

- Сучасний концерт як естрадне видовище.
- Роль естрадних концертів у організації дозвілля населення.
- Види концертів, особливості їх підготовки.
- Діяльність Всеукраїнської асоціації музичних подій.

Матеріал для опрацювання

Концертно-гастрольну діяльність в Україні регулюють ЗУ «Про гастрольні заходи в Україні» (2004), Постанови КМУ № 35 від 15 січня 2004 року «Про затвердження порядку організації та проведення гастрольних заходів» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/35-2004-%D0%BF#Text>), № 34 від 15 січня 2004 року «Про перелік та граничні обсяги витрат, пов'язаних з організацією та проведенням благодійного гастрольного заходу» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/34-2004-%D0%BF#Text>), № 36 від 15 січня 2004 року «Про затвердження Порядку розподілу коштів спеціального фонду державного та місцевого бюджетів на підтримку вітчизняних гастролерів» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/36-2004-%D0%BF#Text>).

Концерт – це особлива завершена сценічна форма з номерами, власними законами й принципами побудови, «умовами гри».

За характером виконуваного репертуару концертну діяльність розглядають за двома спрямуваннями: філармонічного (від грецького *phileo* - люблю і *harmonia* - гармонія) та естрадного (від латинського *stratum* – настил, поміст). Концерти також класифікують за критеріями: цільове призначення, місце проведення, учасниками, способом побудови програми, та ін.

Різновиди концертів: змішані (дивертисментні), естрадні, музичні, літературні, сольні, академічні, камерні, тематичні, звітні, театралізовані, «ревю» (ревю-фейєрія, камерне), гала-концерт, шоу, концерт-штан, концерт-спектакль, ін..

Великий концерт складається з номерів, їх організації та переходу. Постановка концерту вимагає універсального знання законів творчості (умов гри) та жанрових особливостей.

Етапи проведення концерту:

- планування;
- розробка сценарію;
- організаційно-репетиційний;
- рекламно-інформаційний;

- проведення концерту;
- підведення підсумків.

Необхідне обладнання для проведення концерту: концертний зал із сучасним технічним забезпеченням; сцена, придатна для виступу оркестру; екран і мультимедійна техніка; автобуси для транспортування оркестру, інструментів, костюмів, реквізиту, різної техніки; концертні костюми; реквізит для номерів.

Основні елементи інфраструктури шоу-бізнесу: нічні клуби, концерти, сервісні виконавські заходи закритого типу, аудіо- та відеокасети, реклама, публічна політика.

Ланцюг цінності – послідовність процесів, за допомогою яких набуває цінності музичний продукт на шляху від створення до споживання. Етапи розвитку музичного продукту до слухача: створення, виробництво, маркетинг, дистрибуція (рис.1.1.).



Рис.1.1. Ланцюг цінності музичного продукту

Мапування музичної індустрії – це візуалізація ключових сфер індустрії із виокремленням їх стейкхолдерів; не відображає характеру взаємозв'язків між стейкхолдерами та сферами (рис. 1.2.).

Музична індустрія тісно пов'язана із економікою країни; її сталий розвиток зумовлений постійною взаємодією стейкхолдерів; постійно

перебуває під внутрішніми (мікрофактори) та зовнішніми (макрофактори) впливами (табл. 1.1., рис.1.3.).

Таблиця 1.1.

Фактори впливу на розвиток музичної індустрії

МІКРОФАКТОРИ	МАКРОФАКТОРИ
• постачальники послуг; • посередники; • конкуренти; • контактні аудиторії; • споживачі;	• політичні (євроінтеграція, збройний конфлікт) • економічні; • науково-технічні; • екологічні; • соціально-правові



Рис.1.3. Середовище функціонування музичної індустрії

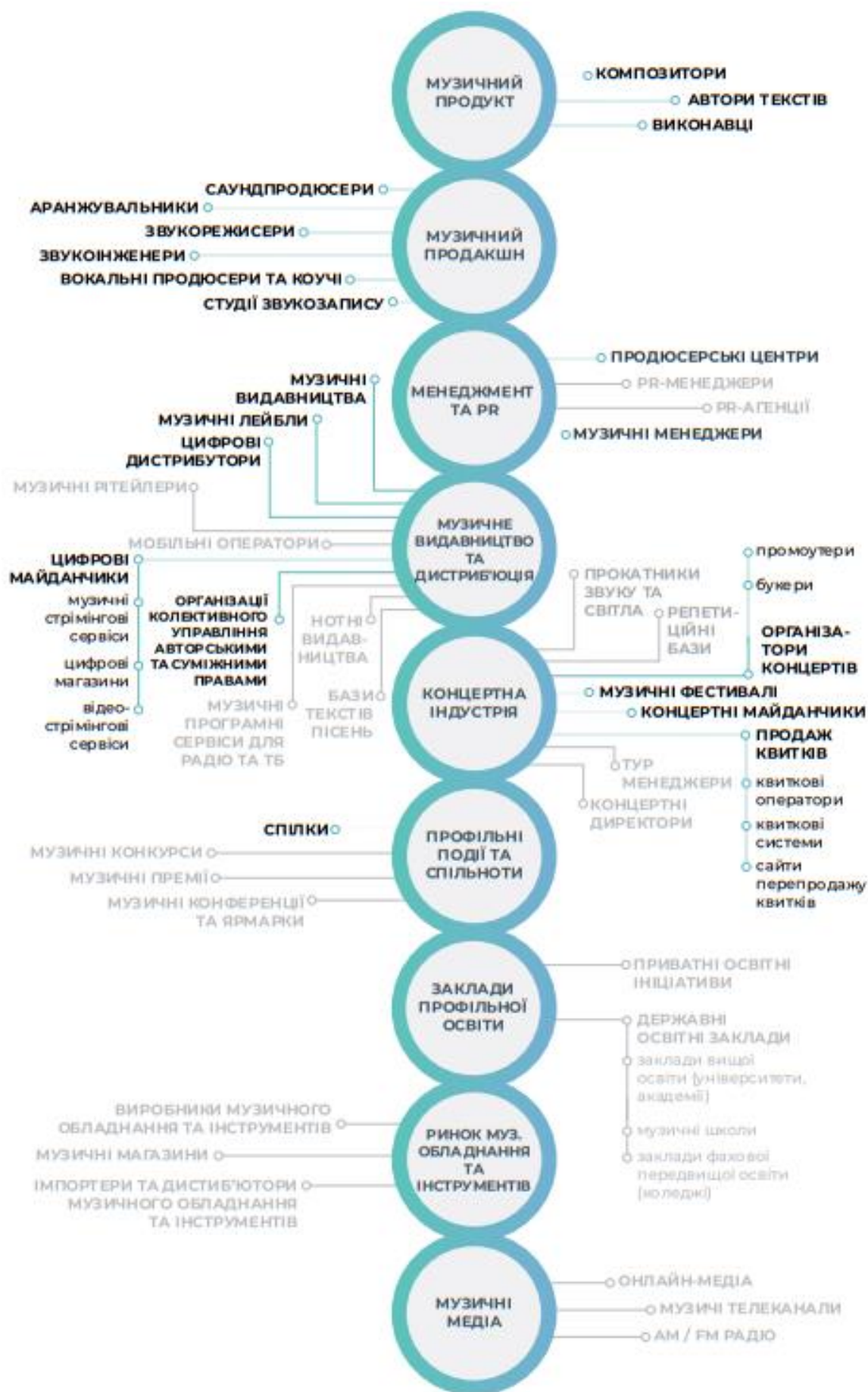


Рис.1.2. Мапування музичної індустрії.

У музичній галузі функціонують низка професійних об'єднань, діяльність яких спрямована на підтримку й розвитку музичного мистецтва: Асоціація естрадних діячів України, Асоціація музичної індустрії, Асоціація представників забезпечення подій, Всеукраїнська асоціація дистриб'юторів, виробників і продавців професійного звукового та світлового обладнання, Всеукраїнська асоціація джазу, Всеукраїнська асоціація креативних культурних індустрій, Всеукраїнська асоціація музичних подій, Всеукраїнська професійна спілка працівників музичної індустрії, Національна всеукраїнська музична спілка, Національна спілка кобзарів України, Національна спілка композиторів, музичних інструментів, Спілка звукорежисерів України.

Запитання та завдання для контролю та самоконтролю

1. За яких умов забороняється проведення гастрольних заходів?
2. Розкрийте особливості та умови проведення різних видів концертів.
3. У чому відмінне та спільне дивертисментних і театралізованих концертів?
4. Проаналізуйте етапи роботи над підготовкою і проведенням концерту. Деталізуйте кожний етап з видами робіт.
5. Розкрийте зміст терміна «ланцюг цінності музичного продукту».
6. Відтворіть ланцюг цінності музичного продукту.
7. Поясніть зміст поняття «мапування музичної індустрії». Яка ланка із мапування виключена? Обґрунтуйте свою відповідь.
8. Охарактеризуйте мікро- та макрофактори, які створюють реальні можливості для розвитку музичної індустрії.
9. Назвіть та охарактеризуйте фактори впливу на розвиток музичної індустрії.

Тестові завдання

1. *Які гастрольні заходи не проводяться з метою отримання доходів?*
а) благодійні;

- б) концертні;
- в) видовищні;
- г) розважальні.

2. *Заклади, підприємства й організації культури, а також окремі виконавці, які проводять гастрольну діяльність, це –*

- а) гастролери;
- б) організатори гастрольних заходів;
- в) учасники гастрольного заходу;
- г) стаціонарний сценічний майданчик.

3. *Як називаються гастрольні заходи, весь дохід від яких покриває витрати на організацію проведення гастрольного заходу?*

- а) благодійні;
- б) комерційні;
- в) стаціонарні;
- г) фінансові.

4. *Який характер носили видовища для дітей у перші роки Радянської влади?*

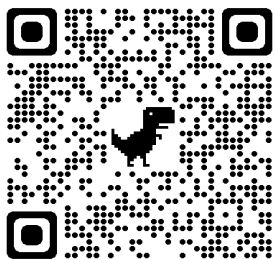
- а) естрадний;
- б) розважальний;
- в) видовищний;
- г) просвітницький.

Список рекомендованої літератури

Закон України «Про гастрольні заходи в Україні» (2004, зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1115-15#Text>

Постанова Кабінету Міністрів України № 35 від 15 січня 2004 року «Про затвердження порядку організації та проведення гастрольних заходів». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/35-2004-%D0%BF#Text>

Постанова Кабінету Міністрів України № 34 від 15 січня 2004 року «Про перелік та граничні обсяги витрат, пов'язаних з організацією та проведенням благодійного гастрольного заходу. URL:



Дослідження музичного ринку України та його зовнішньоекономічних перспектив Звіт за результатами дослідження Київ, 2020 С.16-40. URL:

https://uaculture.org/wp-content/uploads/2020/12/1.-doslidzhennya-muzychnogo-rynku-ukrayiny_r.pdf



Концерт як видовищна форма дозвілля, форми естетичного виховання. Види концертів. URL:

http://4ua.co.ua/music/tb3bd79a5d53b89521216d37_0.html

Основні види і жанри концертів. Конспект лекційного заняття. URL:

https://lvkm.com.ua/images/Docs/Dustancijne_navchannya_april/%D0%A8%D0%B0%D0%BF%D0%BA%D0%BE_%D0%9B%D0%86_%D0%97%D0%B0%D0%BD%D1%8F%D1%82%D1%82%D1%8F_%D0%B7%D0%B0_07._04._20._%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%86%D0%B5%D1%80%D1%82.pdf

Форми концерту і естрадної вистави. Від концерту до огляду. З книги В. Ардова. «Розмовні жанри естради і цирку». URL: http://www.ruscircus.ru/formy_koncerta_i_estradnogo_spektaklya_476



Самая Т. В. Вокальне мистецтво в мистецтвознавчій науці: перспективи дослідження. URL: https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/nauk_vid/rio_old_2017/ku/kultura53/07.pdf



Сучасний стан і перспективи розвитку українського шоу-бізнесу. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/culture/11233/>



ТЕМА 2

З історії розвитку гастрольної та концертної діяльності.

Українські музичні фестивалі кінця XX – початку XXI ст.

Загальна мета: проаналізувати історичні аспекти розвитку гастрольної та концертної діяльності, музичних фестивалів. Привернути увагу студентів до народно-інструментального мистецтва України XX – початку XXI ст., становлення й розвитку фортепіанної школи. Висвітлити комунікативний аспект естрадного музичного мистецтва.

Ключові поняття: фортепіанна школа, публічний концерт, музичні концертні організації, музичне виконавство, фестиваль.

Питання для розгляду на лекційному занятті

1. Джерела публічного концерту нового часу: з історії питання. <http://ec-dejavu.ru/c/Concert.html>
2. Естрадне музичне мистецтво України кінця XX- початку XXI століття. https://nakkkim.edu.ua/images/Nauka/Materialy_Desertasii/Dysertatsiya_Druzhynets.pdf
3. Діяльність державних музичних концертних організацій України у другій половині XX – початку XXI століття.

Питання для обговорення на семінарському занятті

1. Народно-інструментальне мистецтво України XX – початку XXI ст. <http://knukim.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/SHeremet-dysertacziya-plyus-dodatky-nove.pdf>
2. Розвиток музичного виконавства в історичній ретроспективі.
3. Становлення та розвиток виконавсько-стильової (фортепіанної) школи.
4. Комунікативний аспект естрадного музичного мистецтва як компонент масової культури інформаційної доби.

Питання для самостійного опрацювання

1. Діяльність державних музично-концертних організацій в Україні періоду II пол. XX – поч. XXI ст.
2. Огляд діяльності українського гастрольно-концертного об'єднання Укрконцерт.
3. Розвиток народно-інструментального мистецтва України XX – початку XXI ст. <http://knukim.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/SHeremet-dysertacziya-plyus-dodatky-nove.pdf>
4. Становлення вокально-виконавського стилю соул в естрадному мистецтві.

Теми рефератів, доповідей

Рок-концерт як форма дозвілля молоді.

Застосування сценарно-режисерських технологій при створенні програми рок-концерту.

Становлення та розвиток української естрадної пісні в європейському векторі.

Пісенний конкурс «Євробачення» як чинник євроінтеграції українського естрадного музичного мистецтва .

Вокальні талант-шоу як складова євроінтеграції українського культурного простору.

Матеріал для опрацювання

Історичний розвиток концерту пов'язаний з церемоніями та ритуалами Древньої Греції. Перші гастролуючі артисти (читці, драматичні актори, співаки та ін.) виступали на Діонісіях, Олімпійських іграх, Сатурналіях. У Греції була перша професійна асоціація «Спілка діонісійських артистів».

Розвиток форм організації концертів пов'язують із рицарськими *поетами-трубадурами* (труверами в Іспанії; мінезингерами в Німеччині), появою нових професійних об'єднань: *менестрелі* (музиканти), *піфаристи* (виконавці на духових інструментах), *квартальні музиканти* (жонглери, шпільмани; обслуговували службові церемонії).

Як зауважує Є. Дудков, процес народження публічного концерту зазвичай розглядають крізь призму фактів. Започаткування гастролей та початок роботи перших концертних об'єднань, відкриття концертних залів та їх вартість на білети – необхідна фактура для написання історії публічного концерту.

1670 р. вважають початком публічного концерту, коли за ініціативою англійського придворного музиканта Дж. Банністера відбувся перший платний концерт і надрукований інформаційний листок про нього з анонсами наступних виступів.

У першій третині XVII століття започатковані концерти в Німеччині, у 1660 р. відбувся концерт трьох великих «Ш» - І. Шайна, С. Шайдта, Х.Шюца.

Історії виконавського мистецтва відомі філідоровські та лондонські духовні концерти із зацікавленою публікою.

У другій половині XVIII ст. виникають концертні об'єднання, які спеціалізувалися на поповненні пенсійного та страхового фонду музикантів, підтримці вдів і хворих музикантів («Новий музичний фонд», «Хоральної фонд», «Товариство музикантів», «Пенсійна громада на користь вдів і сиріт австрійських музикантів», ін.).

Відомі концерти пенсійних фондів, церковні, світські, комерційні, садово-паркові та ін.

Придворним музикантам належить особлива роль у розвитку виконавського мистецтва, в поширенні мелодійних моделей і принципів формоутворення опери. Цей жанр у Європі був недоступний широкому загалу. За межами Італії число оперних театрів до середини XIX століття було мізерним. П'ятнадцять приватних оперних антреприз Венеції XVII століття – рідкісне явище, що проіснувало лише кілька десятиліть. Відомо про існування оперного театру, в якому природно концентрувалися високопрофесійні виконавці – оперні співаки-віртуози, оркестранти, композитори, диригенти.

Звичайною справою для виконавців, як солістів, так і колективів, ставали виступи в приміщенні театрів. Зазвичай міські театри працювали у вільний від показу спектаклів час як концертні зали. У садах і парках концерти проводились в «сезон» регулярно в курортних зонах; приватних будинках, приміщеннях, в яких міг знаходитися виконавець – казино, готелі, приміщення храмів, зали міських рад («ратуш»), склади, садово-паркові концертні естради, ін.

В основному концерти, як і різноманітне світське життя, відбувалися по суботах і неділях – днях одухотворення й відпочинку за християнською міфологією.

У середині XX століття » зародилася і виділилася на фоні джазу, ритм-

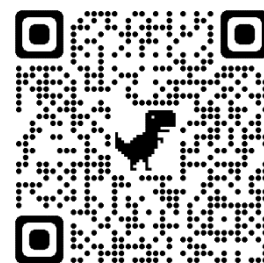
енд-блюзу та інших близьких їм жанрів музична течія «рок-музика. Сучасний рок-концерт є формою просування альтернативного музичного мистецтва. Рок-концерт виконує інформаційно-освітню функцію.

Фольклор з його глибинно-філософським змістом є один з найвагоміших елементів культури народу. Фольклор – важлива компонента музичних стилів та жанрів сучасної доби.

Змістовним з огляду на історичний огляд розвитку фортепіанного концерту є дослідження Загладько А. О. «Фортепіанна компонента у концертному житті Києва 70–80-х років XIX століття (за матеріалами періодики) (2020).



Комплексне дослідження концертної та педагогічної діяльності українських співаків XX – початку XXI століття у контексті міжнаціональних зв'язків здійснив І. Ван. Автором досліджено виконаний репертуар, визначено аспекти діяльності та роль найважливіших представників українського вокального мистецтва у Китаї.



Варто проаналізувати діяльність національної філармонії України за останні роки.

Запитання та завдання для контролю та самоконтролю

1. Наведіть приклади відомих вам людей, які сприяли розвитку діяльності артистів, виконавського мистецтва в історії людства.
2. Проаналізуйте просторові координати перших публічних концертів.
3. Чи концерт можна назвати «світським варіантом церковної служби»? Якщо «так», то в яких випадках. Обґрунтуйте свою думку.
4. Доведіть, що рок-концерт є формою просування альтернативного музичного мистецтва та продуктом культурно-дозвіллевої діяльності.
5. Проаналізуйте виконаний репертуар, аспекти діяльності та роль найважливіших представників українського вокального мистецтва у Китаї.
6. Назвіть і охарактеризуйте особливості історичного розвитку

фортепіанного концерту в Києві.

7. Хто з українських артистів і в який час брав участь у Євробаченні? Проаналізуйте виконавський репертуар цих артистів.

8. Проаналізуйте особливості становлення вокально-виконавського стилю соул в естрадному мистецтві.

Тестові завдання

1. Оберіть складові, необхідні для проведення концерту:

- а) артист, глядач і програма;
- б) афіша, глядач артист;
- в) концертний зал, глядач, афіша;
- г) концертний зал, глядач, програма.

2. Як охарактеризувати концерт періоду середніх віків – другої половини XVIII століття?

- а) музичний, закритий;
- б) музичний, колегіальний;
- в) іменний, відкритий;
- г) обраний, музичний.

3. Сукупність знань про форми, методи, прийоми створення програм, в тому числі і культурно-дозвілєвої спрямованості, які відповідають морально-естетичним критеріям, здійснюють вплив на особистість глядача:

- а) сценарно-режисерські технології;
- б) концертні програми;
- в) гастрольна діяльність;
- г) концертна діяльність.

4. У Євробаченні 2004 р. переможницею конкурсу стала:

- а) Руслана;
- б) Джамала;
- в) О. Винник;
- г) Вірка Сердючка.

5. Характерна властивість сучасного культурного музичного життя, яке в умовах тиражування стає частиною масової культури – це ...

- а) естрадне музичне мистецтво;
- б) міжнародної культурної комунікації
- в) традиція в українській науці;
- г) пострадянське джазове мистецтво.

6. Входження України в європейський культурний простір і орієнтація країни на здобутки європейської культури – це :

- а) культурна євроінтеграція
- б) мистецька євроінтеграція
- в) євроінтеграція в українській науці;
- г) євроінтеграція мистецтва.

7. Перші кабаре відкриваються на початку XIX ст. в українських містах:

- а) Києві, Одесі, Харкові;
- б) Москві, Петербурзі;
- в) Чернівцях, Станіславові, Львові;
- г) Києві, Львові, Кропивницькому.

Список рекомендованої літератури

Вікіпедія. Укрконцерт. URL:

<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%86%D0%B5%D1%80%D1%82>

Ван І. Концертно-педагогічна діяльність українських співаків у Китаї XX – початку XXI століття в контексті міжнаціональних зв'язків. URL: https://lnma.edu.ua/wp-content/uploads/2015/12/aref_van_i.pdf



Долгіх М. Концертно-гастрольне життя Єлисаветградщини першої третини XX ст. URL: <http://dspace.nbuu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/39424/24-Dolghih.pdf?sequence=1>



Дружинець М.І. Естрадне музичне мистецтво України кін. XX – поч. XXI ст. URL: https://nakkkim.edu.ua/images/Nauka/Materialy_Desertasii/Dysertatsiya_Druzhynets_.pdf



Загладько А. О. Фортепіанна компонента у концертному житті Києва 70–80-х років XIX століття (за матеріалами періодики). Київ, 2020. URL: <https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/zagladko-dysertatsiya.pdf>



Історія української культури. Курс лекцій / Під загальною редакцією доктора історичних наук С.О. Костишевої. Київ : ІВЦ «Видавництво «Політехніка», 2010. 334 с. URL: <http://ela.kpi.ua:8080/bitstream/123456789/21023/1/Pidruchnyk%28Final12%29-3.pdf>



Інформація про діяльність Національної філармонії України за 2020 рік. URL: <https://www.filarmonia.com.ua/upload/id2020.pdf>



Левко В. І. Діяльність державних музичних концертних організацій і України у другій половині XX – початку XXI століття. URL: http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:gMSvyKsdwBIJ:www.irbis-nbuu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuu/cgiirbis_64.exe%3FC21COM%3D2%26I21DBN%3DUJRN%26P21DBN%3DUJRN%26IMAGE_FILE_DOWNLOAD%3D1%26Image_file_name%3DPDF/Kis_2013_1_34.pdf+%&cd=6&hl=uk&ct=clnk&gl=ua



Пономаренко О. Ю. Музичні фестивалі у системі культурного життя Італії. URL: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:uW0zAlx10Q0J:journals.uran.ua/kis/article/view/148909/148164+&cd=4&hl=uk&ct=clnk&gl=ua>



Смородська М. М. Стиль соул в естрадно-джазовому вокальному мистецтві другої половини XX ст. URL: https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/disertaciya_smorodska_druk_dfbf6.pdf



Шеремет В.В. Народно-інструментальне мистецтво України XX – початку XXI ст. URL: <http://knukim.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/SHeremet-dysertacziya-plyus-dodatky-nove.pdf>



ТЕМА 3

Проблематика концертно-гастрольної діяльності та шляхи її розв'язання

Загальна мета: проаналізувати основні тенденції та проблематику сучасної гастрольної діяльності як соціокультурної практики; висвітлити регулятивні критерії та психолого-педагогічні особливості музично-виконавської та концертно-гастрольної професійної зайнятості.

Ключові поняття: шоу-бізнес, соціокультурна практика, особистісно-психологічні особливості, виконавська та концертно-гастрольна діяльність.

Питання для розгляду на лекційному занятті

1. Шоу-бізнес – наука чи мистецтво? Що важливіше – теорія чи практика?

2. Концертна діяльність як соціокультурна практика.
3. Питання регулятивного впливу на економіку концертно-гастрольної діяльності.
4. Особистісно-психологічні аспекти музично-виконавської та концертно-гастрольної діяльності.

Питання для обговорення на семінарському занятті

1. Оцініть якість музичного ринку в Україні. Обґрунтуйте свою позицію.
2. Основні проблеми сучасної галузі культури: можливості їх розв'язання на державному та місцевому рівнях.
3. Комерційна складова музичного ринку праці: усі «за» і «проти».

Питання для самостійного опрацювання

Юридичні питання концертно-гастрольної діяльності в Україні.
Мовне питання у концертно-гастрольній діяльності артистів.
Гастрольна діяльність за кордоном.

Теми рефератів, доповідей

Вплив COVID-19 на концертно-гастрольну діяльність артистів.
Особливості концертно-гастрольної діяльності у XX-XXI ст.

Матеріал для опрацювання

Концертна діяльність забезпечує стабільні умови для творчості і досягнення комплексу соціально-культурних цілей виконавського мистецтва (за В. Романишин), основні проблеми якої полягають в організаційних питаннях. Дослідники різних галузей наук намагаються проаналізувати особливості створення умов для проведення концертів у різні часові періоди.

Простежуються складнощі фінансово-економічного характеру щодо надання суспільних дозвілєвих послуг, оскільки артисти як «господарюючі

суб'єкти, що їх виробляють, або взагалі не в змозі отримати дохід від власної діяльності, або не можуть стягнути той розмір плати, який забезпечив би прибутковість» (за А Костюкова). Спостерігається яскраво виражений економічний складник концертної діяльності – концертні послуги належать до категорії суспільних благ, які характеризуються економічною наукою як «невиключеність» і «неконкурентність».

Також має місце суперечливість змісту й характеру благодійності концертно-гастрольної справи – готовність артиста з розумінням ставитися до потреб і зацікавлень споживачів послуг з числа малозабезпеченої категорії населення; застосовувати філантропічні форми підтримки культурної галузі. Неприбутковість концертної діяльності від благодійництва тягне за собою ризики неспроможності держави фінансувати театральні-концертні заходи, доступні широкому загалу.

Питання особистісно-помологічних аспектів музично-виконавської та концертно-гастрольної діяльності охоплюють:

- подвійність стандартів у поведінці артиста;
- якості його професійної підготовки;
- зовнішні та внутрішні суперечності системи «музика» – «виконавець» – «зал» – «слухачі»;
- суб'єкт-об'єктні закономірності.

Музично-виконавська діяльність співака ґрунтується на його професійній активності, розвиненій творчості, вмінні регулювати свій емоційний стан, перевтілюватися в образ, ін..

Запитання та завдання для контролю та самоконтролю

1. Конкретизуйте проблематику концертно-гастрольної діяльності та шляхи її розв'язання в Україні.
2. Від чого залежить ефективність концертно-гастрольної діяльності в Україні? Свою думку обґрунтуйте.

3. Які внутрішні та зовнішні суперечності, суб'єкт-об'єктні закономірності мають місце у концертно-гастрольної діяльності артиста?

4. Про наявність яких рівнів творчості у виконавській діяльності переконує Л.П. Лабінцева?

5. Складіть пам'ятку для артиста-новачка.

6. Підготуйте інформацію про заклади культури в регіоні, України та їх сприяння у концертно-гастрольній діяльності артистів.

Тестові завдання:

1. *Що складає основу взаємовідносини артистів-віртуозів і композиторів різних часів?*

- А) диференціація творчої праці;
- б) індивідуалізація творчої праці;
- в) спільність творчої праці;
- г) взаємо узгодженість творчої праці.

2. *Що характерно для сучасної концертної справи артистів?*

- а) свобода від цензури й обов'язкового прикріплення до державної концертної організації;
- б) використання артистами різних жанрів;
- в) різні форми об'єднання творчих працівників;
- г) встановлення державних розцінок на працю музичних працівників.

3. *Проаналізуйте основні проблеми концертно-гастрольної діяльності артистів на державному та регіональному рівнях.*

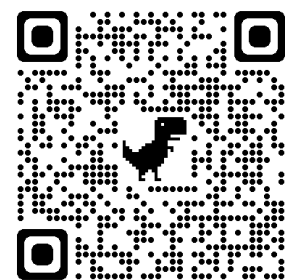
4. *Запропонуйте раціональні способи розв'язання проблем комерційного змісту музичного ринку праці.*

Список рекомендованої літератури:

Дослідження музичного ринку України та його зовнішньоекономічних перспектив Звіт за результатами дослідження Київ, 2020 С.68-80. URL: https://uaculture.org/wp-content/uploads/2020/12/1.-doslidzhennya-muzychnogo-rynku-ukrayiny_r.pdf



Костюкова А. Деякі аспекти державного регулятивного впливу на економіку театральної концертної діяльності. Підприємництво, господарство і право. 2018. URL: <http://www.pgpi-journal.kiev.ua/archive/2018/10/13.pdf>



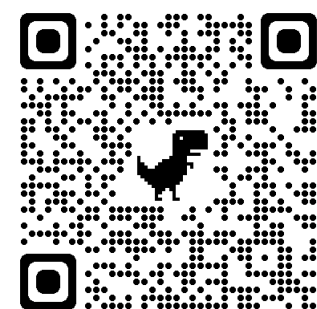
Лабінцева Л. П. Концертний виступ як особливий вид музично-виконавської діяльності. 2010. URL: http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:_61rRdsLMfEJ:www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-



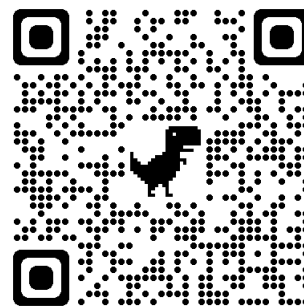
Лабінцева Л. П. Актуальні проблеми музичної освіти : навч. посіб. для студ. спец. «Музичне мистецтво» іг-тів культури і мистецтва. Луганськ, 2010. 127 с. URL: <https://dspace.lgpu.org/xmlui/bitstream/handle/123456789/3075/Labinceva.pdf?sequence=2&isAllowed=y>



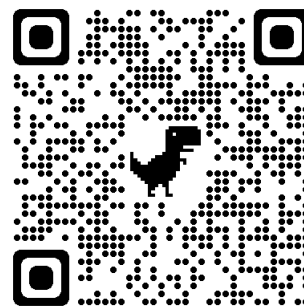
Музичний ринок України: 7 ключових висновків з дослідження. URL: https://lb.ua/culture/2020/10/20/468513_muzichniy_rinok_ukraini_7_klyuchovih.html



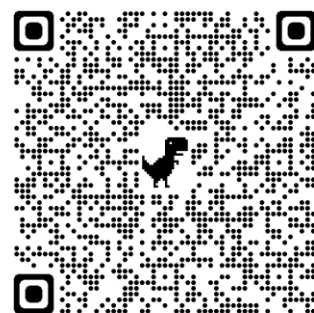
Романишин В.Г. Концертна діяльність як соціокультурна практика: до проблеми організації. Мистецтвознавчі записки. 2018. URL: <http://journals.uran.ua/mz/article/view/149873>



Семененко І.В., Іваненко М.В., Павлюкова Г.В. Концертний виступ в контексті виконавської діяльності вокаліста. Молодий вчений. 2017. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/11/159.pdf>



Спаринський О. «Один пояс, один шлях», або путівник по українсько-китайському шоу-бізнесу. URL: <https://sinologist.com.ua/sparynskyj-o-odyn-poyas-odyn-shlyah-ovatsij-abo-putivnyk-po-ukrayinsko-kytajskomu-shou-biznesu/>



ТЕМА 4

Арт-менеджер та його роль в організації концертно-гастрольної діяльності. Роль продюсера в кар'єрі артиста

Загальна мета: сформувати розуміння професійні компетенції в галузі арт-менеджменту; навчити створювати та реалізувати арт-проект.

Ключові поняття: менеджер, арт-менеджер, продюсер, музичний продюсер, автор, виконавець, сонграйтер, музичний продакшн, концертний проект, концертний договір, лейбли.

Питання для розгляду на лекційному занятті

1. Концертна індустрія. Арт-менеджмент концертних проектів у сфері шоу-бізнесу й популярної музики: функціональна специфіка та проблеми.
2. Музичний продакшн: поняття, особливості структури, юридичне оформлення.
3. Структура музичного продакшну в Україні та особливості його розвитку. Учасники, комерційна складова, принципи ціноутворення, проблеми музичного продакшну.
4. Професіограма арт-менеджера. Мовне питання в українському музичному продакшну.

Питання для обговорення на семінарському занятті

1. Українські промоутери: основні організаційні та юридичні питання.
2. Музичні лейбли. Видавнича діяльність та дистрибуція музичного менеджменту.
3. Експортний потенціал музичної індустрії України.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Порівняння професійних компетентностей та видів діяльності арт-менеджера та продюсера (режисера, сценариста, галериста ін.).
2. Професіограма арт-менеджера.
3. Підготуйте власний проект управління арт-подією. При оцінюванні враховується володіння професійною термінологією, врахування юридично-правових норм, креативність та інклюзивність проекту, знання необхідних компонентів для визначення кошторису події, охоплення різних культурних регіонів і потреб різних соціальних груп. Приклад опису можна знайти у матеріалах за посиланнями:

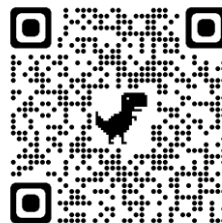
Маркетинг фестивалів (<http://pr-nick.blogspot.com/2011/03/blog-post.html>);

Бермес І. Організаційні засади музичного фестивального руху в Україні (https://www.culturology.academy/wp-content/uploads/KD8_Bermes.pdf);

Розробка концепції рекламної кампанії фестивалю електронної музики (<https://dspace.nau.edu.ua/bitstream/NAU/51579/1/%D0%93%D0%BE%D1%80%D0%BB%D0%BE%D0%B2%20%D0%91.%D0%92..pdf>),

«Розробка фірмового фестивалю ірландської музики «Фолкіш фест» (<http://diplomba.ru/work/15005>)

Дослідження музичного ринку України та його зовнішньоекономічних перспектив. Звіт за результатами дослідження. Київ, 2020. С.118-156. https://uaculture.org/wp-content/uploads/2020/12/1.-doslidzhennya-muzychnogo-rynku-ukrayiny_r.pdf



Теми рефератів, доповідей

Закони і закономірності менеджменту.

Шоу-бізнес як сфера, що має наймасовішого споживача (кіно, ТБ, радіо). Дійові особи та командний ланцюжок музичного шоу-бізнесу.

Роль і місце сонграйтера в сучасній популярній музиці і бізнесі. Особливості професії.

Музичний шоу-бізнес: *діяльність* (видавнича, постановочна (організація і постановка видовищних програм), *артистичний менеджмент*, *ресурсне забезпечення* (фінанси, матеріали, технології, інформація, людські ресурси).

Матеріал для опрацювання

Діяльність сучасних комерційних і некомерційних установ у сфері

культури характеризується значною увагою засновників і керівників цих структур до менеджменту в цілому і арт-менеджменту, зокрема.

Арт-менеджмент розглядається як –

- вид функціонально-рольової діяльності, пов'язаний з процесами відбору, зберігання, виробництва та поширення культурних цінностей;
- процес управління виробництвом продукту ринку культурних послуг, який охоплює всі структурні елементи управління (планування, організацію, мотивацію, контроль) організацією людей, зайнятих цим виробництвом;
- сукупність управлінських прийомів (планування, організація, мотивація, контроль), характерних для класичного менеджменту;
- особливий вид управлінської діяльності у сфері мистецтва, який включає процес створення і поширення художньої продукції.

Арт-менеджер в сучасній соціокультурній сфері – це самостійна професія з власними професійно-специфічними інструментами і навичками, які явно відрізняються від інших професій.

Концертно-гастрольна діяльність є основним джерелом заробітку артистів; тісно пов'язана з арт-менеджментом. Мета арт-менеджменту – просування професійного мистецтва, створення умов для професійної діяльності виконавців у визначених ролях, відповідно до спеціалізації та галузі (рис. 4.1; табл. 4.1, 4.2.). Основним персоналом в організації шоу-бізнесу є продюсер, персональний менеджер, агент, юрист. Їх варто розглядати в порядку значимості для підбору команди (за І.І. Пригожиним).



Рис. 4.1. Спеціалізації арт-менеджера

Таблиця 4.1.

Основні напрями арт-індустрії та види художньо-творчої продукції

Напрями арт-індустрії	Види художньо-творчої продукції
➤ концертні компанії (філармонії, концертні об'єднання, агентства, центри концертного справи, самодіяльні художні колективи); ➤ театральні-видовищні підприємства (театри, цирки); ➤ студії (студії грамзапису); ➤ підприємства розважально-видовищної спрямованості; ➤ творчі об'єднання та агентства.	➤ шоу-програми, концерти, фестивалі, конкурси, клубні вечори, покази мод, розважальні та ігрові програми; ➤ технічне обладнання для концертно-видовищних заходів (світло, звук, сценографія і т. ін.); ➤ музичні інструменти; ➤ видавнича діяльність: спеціалізовані газети, журнали, книги і т. ін; ➤ виробництво аудіо та відео-продукції; ➤ організація та постановка видовищних програм; ➤ проведення гастролей і турне; ➤ виробництво теле- і радіопрограм; ➤ виробництво музичних інструментів і т. п.

Таблиця 4.2.

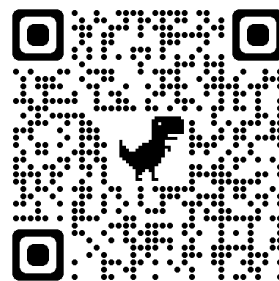
Функції менеджера за видами діяльності (Чижиков В.М., Чижиков В.В.)

Напрями діяльності

Види діяльності

- | | |
|---------------------------|---|
| 1. Художній аспект: | а) переклад, б) вибір режисера, в) вибір акторів, г) вибір художника-постановника, д) придбання костюмів, установка театральної техніки, е) організація прем'єри. |
| 2. Організаційний аспект: | а) оренда приміщення, б) розклад репетицій, в) організаційна робота з розповсюдження квитків. |
| 3. Маркетинг: | а) організація реклами, б) продаж квитків. |
| 4. Фінансовий аспект: | а) визначення кошторису витрат, б) формування бюджету, в) пошук спонсорів. |

Те, які ролі може поєднувати одна людина, засвідчує творча діяльність відомого українського співака Dzidzio (<https://rems.knukim.edu.ua/news/1729-toi-shcho-maie-kadilak.html>); при аранжуванні музичного твору роль звуко-інженера, звукорежисера, саундпродюсера може виконувати одна людина. Проте є ризик неякісного виконання обов'язків фахівцем.



У вітчизняній практиці шоу-бізнесу немає чіткого розмежування функцій і обов'язків осіб, які працюють у цій сфері. У багатьох концертних організаціях виконавцем, як правило, працює директор, який одночасно виконує функції бізнес-менеджера, продюсера (рис. 4.2.). Це суперечить світовій практиці, де функції строго визначені:

- продюсер – керує творчим процесом, забезпечує фінансування та творчий контроль; музичний продюсер – експерт, який адмініструє артиста, визначає його позиціонування на ринку, стратегію кар'єрного зростання, а також може інвестувати кошти у розвиток;

- агент – здійснює пошук роботи для артиста;

- персональний менеджер – радить, підбирає артистові агента, юриста, компанію звукозапису, координує турне, набуває звукозапису, забезпечує піротехніку, квитки на транспорт і т. ін. .;

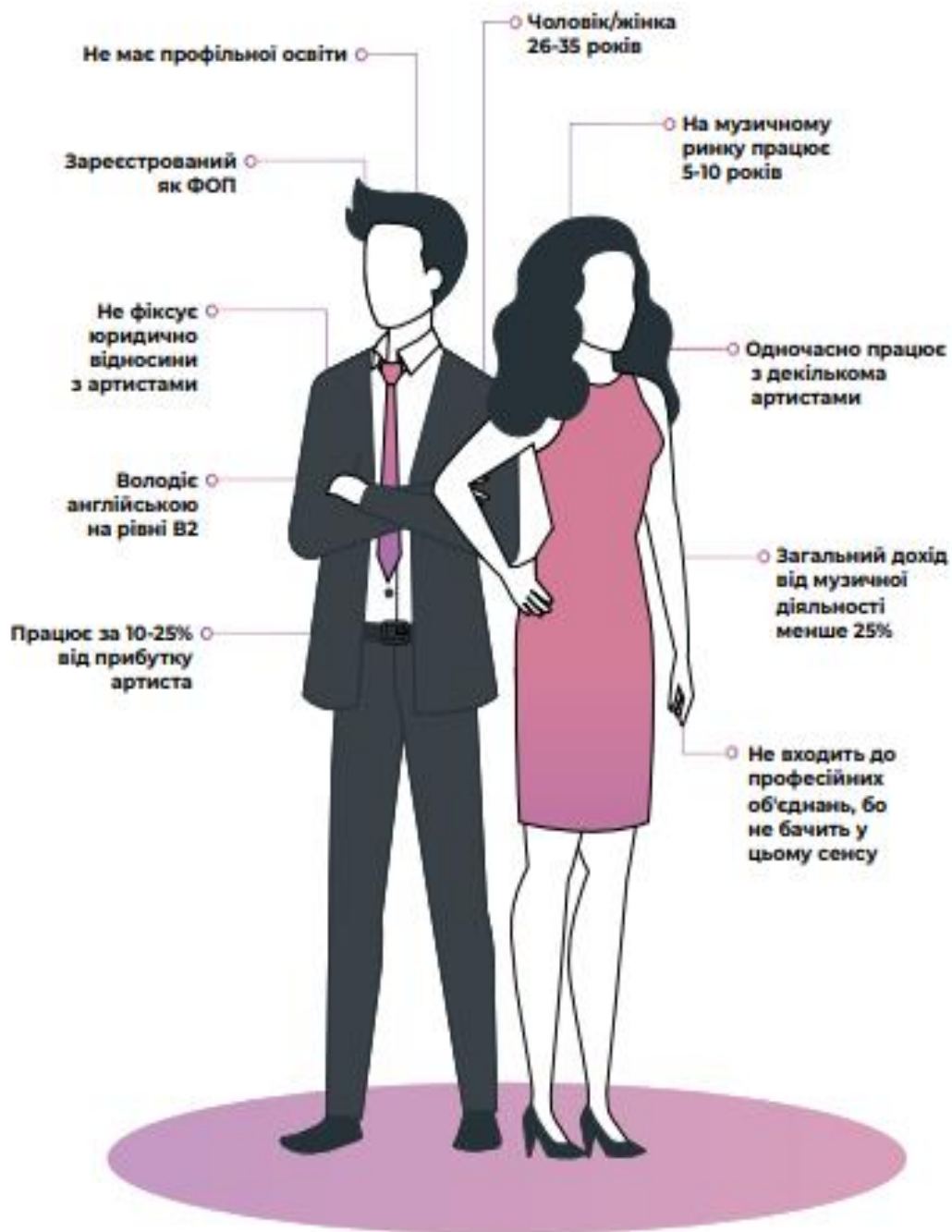


Рис. 4.2. Портрет сучасного музичного менеджера

- бізнес-менеджер – виконує функції бухгалтера;
- продакшн-менеджер – завідувач постановочною частиною, відповідає за апаратуру і обладнання;
- юрист – регулює і контролює всі взаємини.

Проблеми просування артистів:

- недостатність фінансових ресурсів;

- обмеженість / недосконалість каналів просування;
- байдужість аудиторії;
- низький творчий рівень виконавців;
- низький рівень професійної етики виконавців

Сучасний менеджер повинен уміти виконувати ролі лідера, вихователя, керівника, дипломата, новатора. Зокрема:

- знання потреб клієнтів і сприяння їх задоволенню;
- генерує нові ідеї, стимулює до реалізації, зацікавлює інших;
- залучає до команди талановитих партнерів, уміло використовує потенціал кожного з команди;
- вміло усуває психологічні бар'єри між співпартнерами справи, створює умови для доброзичливих взаємин між ними;
- формує корпоративну культуру в організації.

Опис менеджерських професійних характеристик запропонували відомі менеджери XX – початку XXI ст. Лі Якокк. Джек Уелч.

Сучасний арт-менеджмент – це ...

- музичний менеджмент;
- написання та виробництво музики;
- управління авторськими та суміжними правами;
- видавнича робота і дистрибуція;
- розробка стратегій просування;
- PR супровід, розробка та реалізація рекламних кампаній;
- селебріті-маркетинг; SMM;
- розробка та виробництво відео-контенту.

Музичний продакшн – процес донесення пісенного твору до широкої аудиторії (рис. 4.3.).



Рис. 4.3. Механізм музичного продакшну.

Сонграйтер (від англ. *Songwriter* - «автор пісень») – одна з найстаріших і найповажніших професій музичної індустрії; відповідає за композицію, змістовність, мелодійність, слова пісні, аранжування. Може виконувати роль автора та виконавця одночасно. Успішний автор може продати артисту пісню за кілька десятків тисяч доларів, а згодом ще й отримувати відрахування з хіта. За місяць професіонал може написати кілька потенційних шлягерів. Сонграйтер співпрацює з виконавцями, продюсерами, продюсерськими студіями, лейблами.

Концертно-гастрольний менеджмент – тип управління (організацією) творчим колективом у сфері мистецтва; уміння управляти інтелектуально-творчими, фінансовими і матеріальними ресурсами у галузі виконавської діяльності; процес планування, організації та контролю організаційними ресурсами в галузі мистецтва.

Організація гастролей – складна система взаємовідносин між артистами, продюсерами, представниками концертних агентств і організацій. Завдання тур-менеджера з організації гастролей:

- формування сприятливих умов концертно-творчої діяльності артистів;
- ефективне концертне обслуговування населення;
- популяризація виконавського мистецтва артистів;
- реалізація бізнес-плану концертного туру;
- підтримка необхідних контактів із суб'єктами концертної сфери.

Запитання та завдання для контролю та самоконтролю

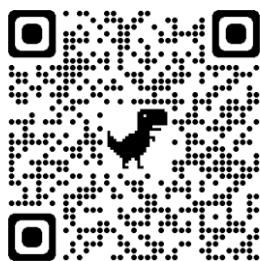
1. *Назвіть і поясніть зміст принципів, компонентів підходів щодо менеджменту арт-проектів.*
2. *Як називається експерт, який адмініструє артиста, визначає його позиціонування на ринку, стратегію кар'єрного зростання, а також може інвестувати кошти у розвиток?*
3. *Конкретизуйте проблеми, що виникають у просуванні артистів.*
4. *Які принципи роботи лейблів і видавництв в Україні?*
5. *Охарактеризуйте завдання й особливості діяльності у сфері шоу-бізнесу за Откидач В.М.*

Список рекомендованої літератури

Арт-менеджер – это человек, который организует рынок. URL: <https://www.rma.ru/news/10970/>

Менеджмент шоу-бізнесу: сутність і основні напрями діяльності. URL: https://revolution.allbest.ru/management/00993908_0.html

Тадля О.М. Менеджмент шоу-бізнесу: сутність і основні напрями діяльності. Альманах наукового товариства «Афіна» кафедри культурології та музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету. 2016. URL: http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:r8LNwr8OmrYJ:www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe%3FC21COM%3D2%26I21DBN%3DUJRN%26P21DBN%3DUJRN%26IMAGE_FILE_DOWNLOAD%3D1%26Image_file_name%3DPDF/apkant_2016_16_18.pdf+%&cd=3&hl=uk&ct=clnk&gl=ua



Горлов Б.В. Розробка концепції рекламної кампанії фестивалю електронної музики. Київ, 2021.

URL:

<https://dspace.nau.edu.ua/bitstream/NAU/51579/1/%D0%93%D0%BE%D1%80%D0%BB%D0%BE%D0%B2%20%D0%91.%D0%92..pdf>



Дослідження музичного ринку України та його зовнішньоекономічних перспектив Звіт за результатами дослідження. Київ, 2020. С.109-214. URL:

https://uaculture.org/wp-content/uploads/2020/12/1.-doslidzhennya-muzychnogo-rynku-ukrayiny_r.pdf

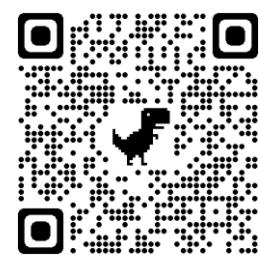


Етика ділових відносин : навчальний посібник / [Лесько О. Й., Прищак М. Д., Залюбівська О. Б. та ін.] – Вінниця : ВНТУ, 2011. – 309 с. URL:

https://shron1.chtyvo.org.ua/Lesko_Oleksandr/Etyka_dilovykh_vidnosyn.pdf



Откидач В.М Продюсер як дійова особа шоу-бізнесу. URL: <https://www.visnik.org/pdf/v2011-01-50-otkidach.pdf>



Пригожин И.И. Политика – вершина шоу-бізнесу. М.: ООО «Алкигамма», 2001. 320 с. URL: <https://ua1lib.org/book/3090947/d3ba93?id=3090947&secret=d3ba93>



Симонян В.П. Щодо поняття концертного договору.

URL:

<http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:U6kQPBIWRSgJ:pd.onu.edu.ua/article/viewFile/44418/40552+&cd=6&hl=uk&ct=clnk&gl=ua>



Хлистун О.С. Функціональна специфіка та проблеми менеджменту шоу-бізнесу.

URL:

https://seanewdim.com/uploads/3/4/5/1/34511564/khlystun_o._s._management_of_the_show_business_functional_specificity_of_the_activities_and_problems.pdf



ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2

КОНЦЕРТНО-ГАСТРОЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ АРТИСТА

ТЕМА 5

Концертно-гастрольна діяльність і артистичний менеджмент

Загальна мета: розкрити загальні основи менеджменту; проаналізувати поняття та змістові характеристики артистичного менеджменту; висвітлити правові аспекти концертної діяльності артиста.

Ключові поняття: артистичний менеджмент, дотримання прав, суспільно-правові відносини, суб'єкти концертно-гастрольної індустрії, концертний договір, концертно-сценічна діяльність, інфраструктура концертного виступу.

Питання для розгляду на лекційному занятті:

1. Загальні основи менеджменту у сфері культури.
2. Артистичний менеджмент як суспільно-правові відносини, основні юридичні моменти. Поняття концертний договір.
3. Основні засоби заохочення та захисту авторства в концертній та гастрольній діяльності.

Питання для обговорення на семінарському занятті:

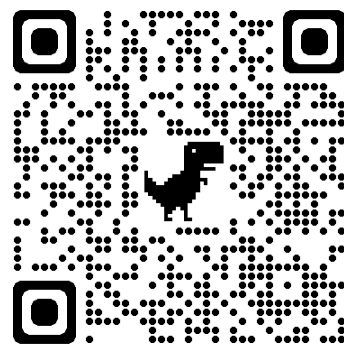
1. Зв'язки автора / виконавця з іншими учасниками музичної екосистеми. Основні проблеми авторських і суміжних прав.
2. Сучасна інфраструктура концертного виступу.
3. Особливості сучасної концертно-сценічної діяльності.
4. Практичні поради організаторам шоу-бізнесу від І. І. Пригожина.
5. Видавнича діяльність в шоу-бізнесі.

Завдання для самостійного опрацювання:

1. Ознайомтеся з особливостями організації концертної діяльності та виплатами авторської винагороди за участь у проведенні електронного заходу. Порівняйте виплати авторської винагороди при різних умовах публічного виконання творів.

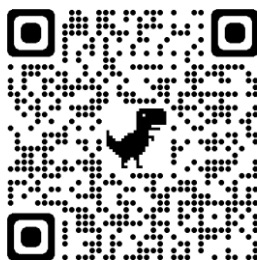
URL:

<http://uacrr.org/koristuvacham/mali-formi/concert-activity/>



2. Підготуйте аналітичну довідку про законодавчі засади організації та проведення гастрольних заходів. Посилання на джерела:

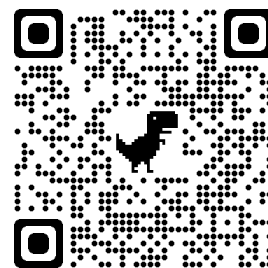
- ✓ Постанова Кабінету Міністрів України № 35 від 15 січня 2004 року «Про затвердження порядку організації та проведення гастрольних заходів. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/35-2004-%D0%BF#Text>
- ✓ Постанова Кабінету Міністрів України № 34 від 15 січня 2004 року «Про перелік та граничні обсяги витрат, пов'язаних з організацією та проведенням благодійного гастрольного заходу. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/34-2004-%D0%BF#Text>
- ✓ Постанова Кабінету Міністрів України № 36 від 15 січня 2004 року Вивчення порядку розподілу коштів спеціального фонду державного та місцевого бюджетів на підтримку вітчизняних гастролерів. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/36-2004-%D0%BF#Text>



Проаналізуйте як змінювалися пісенний репертуар, змістове наповнення, виконавський контингент найпопулярніших музичних творів періоду 1991 2001 рр.

Перегляньте відео пісень одного з артистів. Спробуйте визначити основні маркетингові засоби підготовки мистецького номера.

3. Користуючись рекомендаціями Д. Манакової із відео-ресурсу (URL: <https://www.youtube.com/watch?v=HJk96F-Ecbo>), створіть власну пісню.



Теми рефератів, доповідей

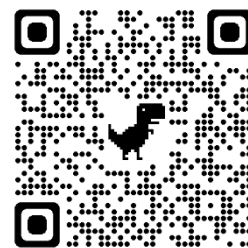
Видатні композитори й автори пісень-хітів : історичний огляд.

Пісенний репертуар, змістове наповнення, виконавський контингент найпопулярніших музичних творів періоду 2001-2021 рр.

Інфраструктура та режисура концертних виступів М.М. Поплавського.

Матеріал для опрацювання

Загальні основи менеджменту у сфері культури описано Коленько С.Г. у праці «Менеджмент у сфері культури і мистецтва» (2016). URL:



https://stud.com.ua/42663/menedzhment/menedzhment_u_sferi_kulturi_i_mistetstva

Підприємницька діяльність концертних організаторів зосереджується на реалізацію цілей:

- отримання прибутків;
- розвиток концертної індустрії та розширення ринку культурно-мистецьких послуг;
- реалізація творчих проєктів;
- маркетингові вивчення інтересів і потреб глядацької аудиторії;
- задоволення культурних запитів, потреб, естетичних уподобань цільових груп глядачів.

Концертний менеджмент – творчий проєкт, підготовка якого передбачає реалізацію менеджерських функцій протягом етапів – попередній (підготовчий), основний та заключний. Значна організаційна робота у

забезпеченні концертно-гастрольної діяльності належить артистам і виконавцям.

Концертний договір – правочин, що укладається між професійним виконавцем та посередником-організатором про зобов'язання, які на себе беруть обидві сторони. Замовник може бути юридичною або фізичною особою. Зразки договорів з артистами пропонуються Я. Плотніковою.

Зразки та типи типових концертних договорів можна знайти на сайті Української агенції з авторських та суміжних прав (посилання: <http://uacrr.org.ua/koristuvachu/koncertna-diyalnist.html>), сайті Smart Tender (посилання: <https://smarttender.biz/publiczni-zakupivli-prozorro-dogovory/4021796/>). «Рекомендації щодо дотримання авторського права та суміжних прав при організації та проведенні гастрольних заходів» знаходяться на сайті Міністерства економіки України (посилання: <https://www.me.gov.ua/Documents/Print?lang=uk-UA&id=196e6351-07bc-4252-a0fe-be9bbef8f0f4>) QR-коди:



Пріоритетним напрямом комерційної діяльності є артистичний менеджмент. Головне його завдання – пошук талановитих виконавців-артистів, організація їх творчої діяльності:

- підбір репертуару;
- пошук інвестора;
- створення сценічного іміджу;
- планування кар'єри.

Менеджер сприяє вирішенню таких питань, як рівень популярності артиста, комерційний успіх проекту, ін.

Діяльність арт-менеджерів як організаторів бізнес-діяльності має бути спрямована на створення та популяризацію якісного культурно-мистецького продукту / послуг. Важливим для менеджера концертної та гастрольної діяльності є знання / розуміння й дотримання:

- нормативно-правової основи, економічних та організаційних засад цієї галузі;
- особливостей функціонування сучасного мистецького бізнес-середовища;
- інструментів ефективної організації творчої діяльності (концертної, виконавської, гастрольної) колективу,
- репертуарної політики, впровадження інноваційних підходів управління та кадрових рішень.

За переконанням професора Л. М. Зеленської, в івент-менеджменті «важливим вектором є популяризація та просування національних брендів (суспільно значимих подій, заходів, міст, регіонів, держави загалом, культурного й інтелектуального надбання) засобами масштабних івент-проектів». Без зазначених компетенцій неможливий кваліфікований підхід до організації сучасної концертно-гастрольної діяльності, творчого і креативного процесу просування мистецьких концертних проектів на арт-ринок.

При організації фестивалів, конкурсів, свят необхідно враховувати таке:

- тематичний характер (фестивалі та конкурси джазової музики, фестивалі і конкурси естрадної пісні, фестивалі рок-музики);
- місце проведення (локальні, регіональні, мега-свята, фестивалі та конкурси);
- частота проведення (раз на місяць, рік, два-п'ять років);
- обсяг;
- система фінансування;

- ринкова спрямованість (міжнародний, національний, регіональний, локальний).

Одним із напрямів артистичного менеджменту є створення нових «зірок». Цей процес досить складний і тривалий. Тому завдання продюсера – знайти талановитих виконавців, визначити їх творчі здібності, виявити творчий потенціал, побачити можливості формування з них майбутніх «зірок».

У роботі концертного агентства з організації гастролей виділяють такі аспекти діяльності: організаційний, маркетинговий, фінансовий, нормативно-правовий.

У музичному шоу-бізнесі до видавничої діяльності належить видання журналів, газет, рекламних публікацій, також грамзаписи на звуконосіях: компакт-диски (CD), компакт-касети (CM), грамплатівки (LP) і т.д., для подальшого продажу й отримання прибутку.

Музичне видавництво за своєю суттю – винятково комерційне підприємство, має свою структуру.

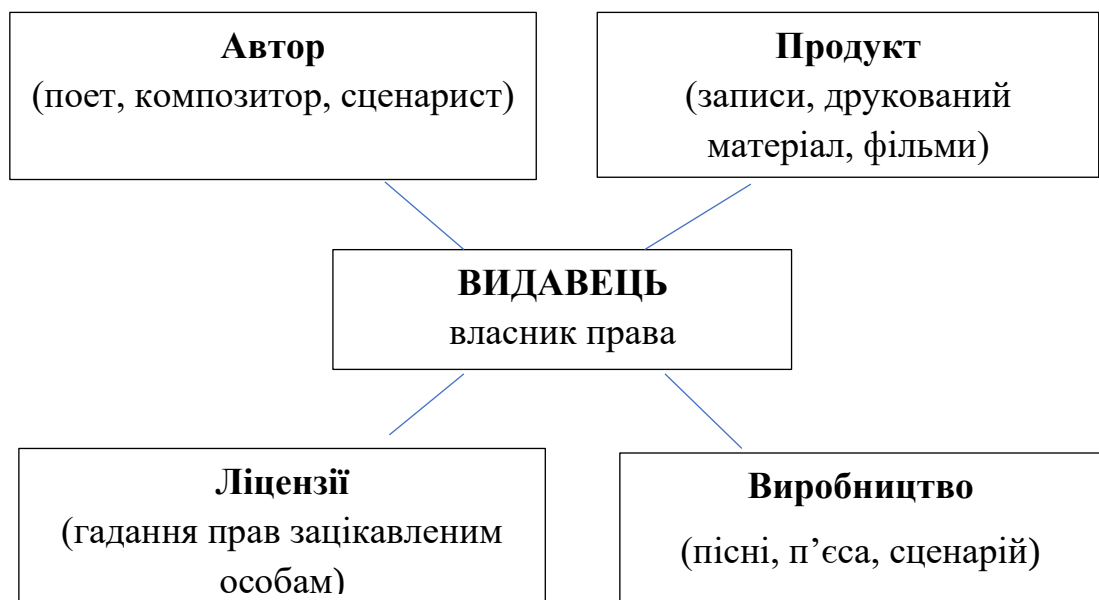


Рис. 5.1. Структура видавничої діяльності

Особливістю організації видавничої фірми є те, що для її створення не потрібно великого капіталу, численного персоналу, створення дорогої системи збуту, складів і т.д. Невелика компанія з музичного видавництва, але великим професійним штатом може здійснювати операції по всій країні та за її межами.

Запитання та завдання для контролю та самоконтролю:

1. Назвіть критерії економічної ефективності в секторі культури.
2. Розкрийте структуру державного управління сферою культури
3. Охарактеризуйте маркетингові стратегії установи культури.
4. Проаналізуйте ресурси стратегічного менеджменту у сфері культури.
5. Розкрийте суть поняття «зірка».
6. Що охоплює інфраструктура сучасного концертного виступу ?
7. Які особливості концертно-сценічної діяльності.
8. Перелічіть основні етапи створення продюсерської фірми?
9. Які аспекти варто обговорити артисту з агентом при підписанні контракту?
10. Розкрийте роль видавничої діяльності у музичному шоу-бізнесі.

Тестові завдання:

1. Авторська винагорода 14 % від суми валового доходу, отриманого від продажу квитків при платному вході та публічному виконанні творів, надається:

- а) на концертах симфонічних, вокально-симфонічних, камерних творів і творів для народних інструментів;
- б) на театралізованих, естрадних і новорічних ялинкових виставах, балах, шоу, програмах вар'єте та ін.;
- в) на показах мод, презентацій, фестивалів і конкурсів із платним входом, при спортивних змаганнях та показових виступах спортсменів ін.;
- г) у театралізованих, естрадних і новорічних ялинкових виставах зі складним сюжетом.

2. Який відсоток авторського доходу можливий від публічного виконання музичних творів у театралізованих естрадних новорічних ялинкових виставок наскрізним сюжетом при платному вході?

- а) 6%;
- б) 1 %?
- в) 2%;
- г) 5%.

3. Яка авторська винагорода виплачується, якщо у концертній програмі виконується хоча б один великий симфонічний або вокальний симфонічний твір, або камерний твір великої форми?

- а) мінімальна ставка винагороди;
- б) максимальна ставка винагороди;
- в) винагорода у визначеній автором сумі;
- г) винагорода встановлюється контрактним договором.

4. Роялті – це :

- а) сума мінімальної авторської винагороди;
- б) виконання артистами великої кількості творів;
- в) використання об'єктів авторського права;
- г) музичні твори, що виконуються в місцях із безкоштовним

входом.

5. Оберіть нормативний документ, який корелює вирахування роялті:

- а) Постанова Кабінету Міністрів України від 18 січня 2003 року №72;
- б) Закон України про гастрольні заходи в Україні;
- в) Закон України про освіту;
- г) Концепція Концертно-виконавської діяльності.

6. Фізична особа, яка створила твір, – це:

- а) автор;
- б) виконавець;
- в) диригент;

г) мистецький діяч.

7. *Співак, музикант, який співає, грає на музичному інструменті – це:*

- а) виконавець;
- б) власник мистецького твору;
- в) автор;
- г) суб'єкт авторського права.

8. *Сонграйтер – це:*

- а) автор пісень;
- б) виконавець пісень;
- в) продавець пісні;
- г) отримувач хіта.

9. *Як називається експерт, який адмініструє артиста, визначає його позиціонування на ринку, стратегію кар'єрного зростання, а також може інвестувати кошти у розвиток?*

- а) музичний продюсер;
- б) агент;
- в) персональний менеджер;
- г) бізнес-менеджер.

10. *Запропонуйте власний професійний портрет менеджера музичної сфери.*

11. *Складіть структуру та правила взаємин арт-менеджера зі співаком.*

Список рекомендованої літератури:

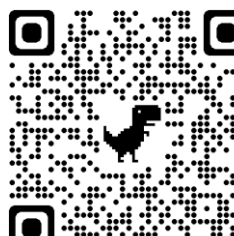
Васильківський А. О. Концертний і гастрольний менеджмент в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. Київ, 2019.



Кирилов В. Розвиток національного шоу-бізнесу в Україні. URL: http://www.ukrmol.kiev.ua/2015/04/blog-post_9.html



Коленько С.Г. Менеджмент у сфері культури та мистецтва. К., 2016. URL: https://stud.com.ua/42663/menedzhment/menedzhment_u_sferi_kulturi_i_mistetstva



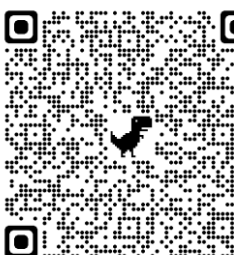
Плотнікова Я. Концертна діяльність. URL: <http://uacrr.org/koristuvacham/mali-formi/concert-activity/>



Плотнікова Я. Концертна діяльність. URL: <http://uacrr.org/koristuvacham/mali-formi/concert-activity/>



Симонян В. П. Щодо поняття концертного договору. URL: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:FqCM6ZUMJqgJ:pd.onu.edu.ua/article/view/44418/40552+&cd=3&hl=uk&ct=clnk&gl=ua>



Откидач В.М. Естрадний шоу-бізнес: навч-метод. пос. Вінниця: Нова книга, 2013. 368 с. URL: <https://books.google.com.ua/books?id=wXXQCgAAQBAJ&pg=PA26&lp=PA26&dq=%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9+%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D0%B4%D0%B6%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82&source=bl&ots=G6W86sMysL&sig=ACfU3U39i9m9zaQcu6CC2>

[LCw9vbZrCsexQ&hl=uk&sa=X&ved=2ahUKEwiPoYzQo_DyAhVwAx
AIHfUIA2wQ6AF6BAglEAM#v=onepage&q=%D0%B0%D1%80%D1
%82%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8
%D0%B9%20%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D0%B4%D0%
B6%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82&f=false](#)

ТЕМА 6

Особистість артиста, його діяльність з розвитку творчої виконавської кар'єри

Загальна мета: проаналізувати показники виконавської майстерності особистості музиканта, професіограму автора / виконавця, його зв'язки з іншими учасниками музичної екосистеми.

Ключові поняття: професіограма автора / виконавця; музична екосистема; ризики та проблеми у концертно-гастрольній діяльності; музичне інтерпретування.

Питання для розгляду на лекційному занятті:

1. Концертно-гастрольна діяльність як показник виконавської майстерності особистості музиканта. Основні типи артистів шоу-бізнесу.
2. Професіограма автора / виконавця. Ризики та проблеми у концертно-гастрольній діяльності сучасного співака / сонграйтера.
3. Індивідуальні психологічні особливості вокаліста як складові створення сценічного образу.
4. Піратство у сфері шоу-бізнесу, способи захисту авторських прав.

Питання для розгляду на семінарському занятті:

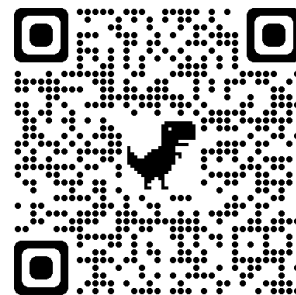
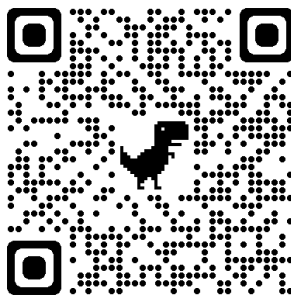
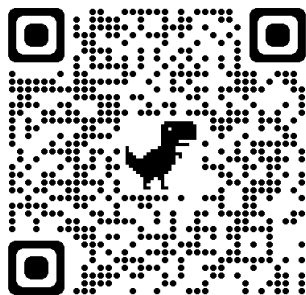
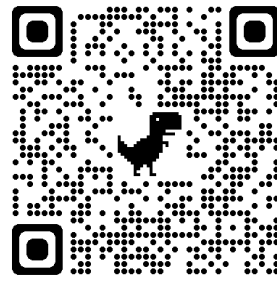
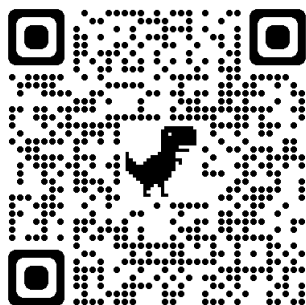
1. Суть і різновиди музичного інтерпретування авторського твору. Теорія та методика музичного інтерпретування твору.
2. Методика навчання співочому звукоутворенню.
3. Імідж сучасного виконавця: зовнішня та внутрішня техніка.
4. Засоби формування корпоративного іміджу особистості актора / виконавця.

Питання та завдання для самостійного опрацювання:

1. Дослідіть, які питання гастрольно-концертної діяльності виконавця розкривають праці, присвячені цій проблематиці. Перелік видань поданий у матеріалі для опрацювання

2. Перегляньте відеолекції Д. Манакової «Twang Explained! Вокальная техника Тванг: как петь мощно» (<https://www.youtube.com/watch?v=Rc3JeGLXgW8>), «Бэтлинг VS микст». Секреты самых загадочных вокальных техник (https://www.youtube.com/watch?v=WlqXWi_c0uc), «Как петь на опоре?!. Вся правда о дыхании, анкеровке и певческой опоре», ін. (<https://www.youtube.com/watch?v=Sn5qijtPy5M>), «Учимся «бэлту» у звезд Бродвея» (<https://www.youtube.com/watch?v=B59JHM1WJRg>), «Как петь мелизмы? Runs and Riffs» (<https://www.youtube.com/watch?v=fPatb8GI3E4>); вебінар «Сучасні вокальні техніки та прийоми в естрадній музиці» (https://www.facebook.com/watch/live/?v=248910319590952&ref=watch_permalink)

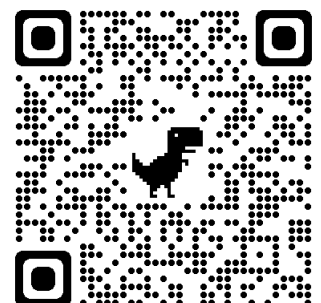
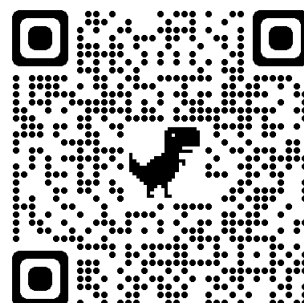
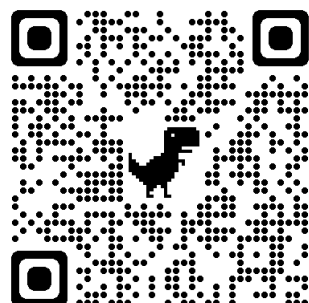
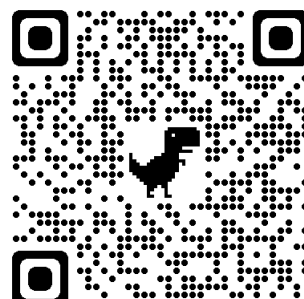
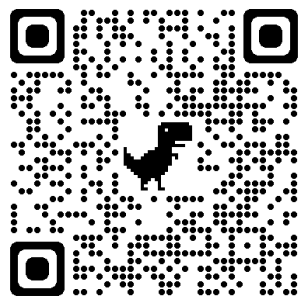
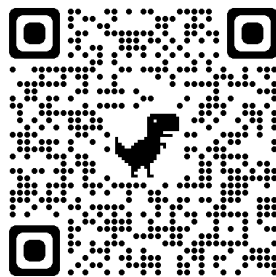
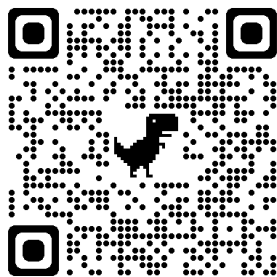
Випишіть основні особливості вокальних технік «Twang», «Бетлінг VS Мікст», співу на опорі, ін.. Навчіться розрізняти вокальні техніки та прийоми в естрадній музиці.



3. Пройдіть за посиланням і перегляньте відео (1-2 на вибір студента) – українські пісні у виконанні заслуженої артистки України

Ірини Стиць : «Зігрій мене» (<https://www.youtube.com/watch?v=ZIN-vZUOBhE> <https://www.facebook.com/watch/?v=785203828483168>);
«Мовчи або кричи» (<https://www.facebook.com/watch/?v=288004031895903>); «Заговори до мене, Буковино» (<https://www.youtube.com/watch?v=7OWtUIAaZ9A>), «Виростеш ти, сину» (<https://www.youtube.com/watch?v=DWNwaboQY3Q>); «Перелаз» (<https://www.youtube.com/watch?v=8xnTXQIqk-w>); Ой піду я межі гори» (<https://www.youtube.com/watch?v=DWPL76U7A84>); «Великдень» (<https://www.youtube.com/watch?v=Y4xmhHNI7U8>); «Молитва мамина свята» (<https://www.facebook.com/watch/?v=710742406068149>), ін.

Визначте секрети виконавських технік І. Стиць. Проаналізуйте засоби самовдосконалення заслуженої артистки України.



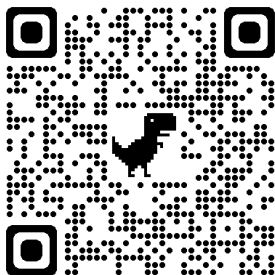
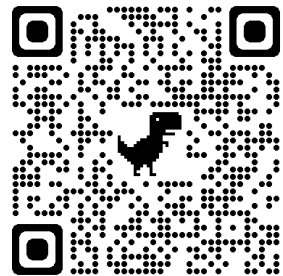
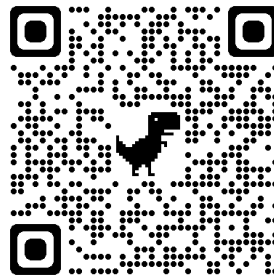
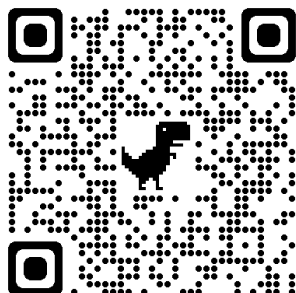
4. **Пройдіть** за посиланням та перегляньте вебінар Ю. Кантонистової «Как научиться петь мелизмы? Пошаговый способ, доступный каждому» (<https://www.youtube.com/watch?v=QcfTCaqR6gQ>).

На основі переглянутого складіть власну програму розвитку / вдосконалення виконавських технік, використання доступних матеріалів для вашого виконавства.



5. **Уважно** перегляньте відео: «Як писати пісні. Вступ» (<https://www.youtube.com/watch?v=Z7iMxQP9wow>); «Як писати пісні. Мелодія» (<https://www.youtube.com/watch?v=kVk2z9Qp-gU>); «Як написати пісню та зробити аранжування» (<https://www.youtube.com/watch?v=cjc7V29aEEo>), курс «Songwriting. Написание песен с нуля» (https://www.youtube.com/watch?v=b-f_5cKwAEc) ін.

Складіть пам'ятку із написання пісні. Спробуйте створити власну пісню.

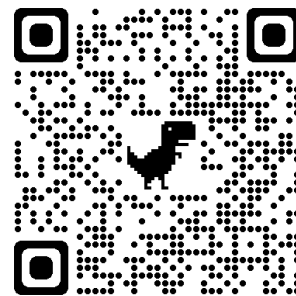
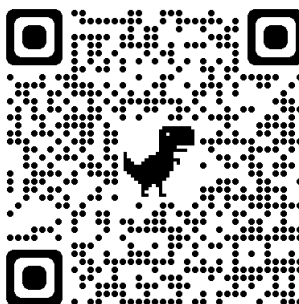


6. **Прогляньте** відео за посиланнями:

Вікіпедія. Розширені вокальні техніки.

https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A0%D0%BE%D0%B7%D1%88%D0%B8%D1%80%D0%B5%D0%BD%D1%96_%D0%B2%D0%BE%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D1%8C%D0%BD%D1%96_%D1%82%D0%B5%D1%85%D0%BD%D1%96%D0%BA%D0%B8

Вікіпедія. Спів (<https://uk.wikipedia.org/wiki/Спів>);
Зіркові вокальні техніки та спів
(<https://www.youtube.com/watch?v=RGul9JBcdPY>)



7. Запропонуйте опис власного іміджу. Підготуйте програму зі створення власного іміджу.

Теми рефератів, доповідей:

Професійний портрет сучасного автора / виконавця. Ризики музичного авторства / виконавства.

Джамала – представник співочої культури сучасної України.

Проблеми, з якими може стикатися сучасний співак.

Феномен особистості на естраді: аналіз виконавського іміджу (на прикладі творчості улюбленого співака) (особистість співака – на власний вибір).

Матеріал для опрацювання:

Як складова культурно-просвітницької діяльності концертно-гастрольна зайнятість є показником виконавської майстерності музиканта. Професійна концертна й гастрольна діяльність має тісний зв'язок із рівнем розвитку виконавських, інтелектуальних, пізнавальних та ціннісно-орієнтаційних якостей особистості музиканта, що у сукупності й свідчать про рівень його виконавської майстерності.

Виділяють чотири типи артистів за такими основними критеріями (І. Пригожин):

1) розуміння виконавцем музики;

2) володіння виконавською майстерністю.

Зокрема: «не вміє і не розуміє», «вміє, але не розуміє». «розуміє, але не вміє». «розуміє і вміє».

Побуває думка, що знання індивідуально-психологічних особливостей артистів і закономірностей розвитку сучасного естрадного мистецтва допоможе домогтися високого художнього результату і вийти на ринок культурних послуг.

Проблеми музичного виконавства відображено у таких ґрунтовних виданнях: «Питання музичного виконавського мистецтва», «Виконавське мистецтво зарубіжних країн», «Інтерпретація музичного твору в контексті культури», «Музичне виконавство», «Питання виховання музиканта-виконавця», «Майстерність музиканта-виконавця», щорічнику «Українське мистецтвознавство», журналі «Музика».

Проблеми сучасного музичного виконавства:

- низькі прибутки;
- «тіньова» діяльність артиста;
- недостатня сформованість юридичної обізнаності;
- часто отримання доходів із одного джерела (за відсутності концертів не компенсується втрачений прибуток);
- низький рівень інституціональних зв'язків з іншими учасниками ринку.

Проблеми, з якими може стикатися сучасний естрадний співак (за А. Бойчук):

I – наявність голосу та відсутність харизми;

II – підбір репертуару;

III – образ;

IV – озвучення та здатність вправно користуватися мікрофоном.

.



Рис. 6.1. Професійний портрет сучасного автора / виконавця

Оригінальні результати досліджень, проведені за підтримки Українського культурного фонду «Soundbuzz», подають вікові, гендерні, особистісні, компетентісні характеристики артистів (с. 46-51; https://uaculture.org/wp-content/uploads/2020/12/1.-doslidzhennya-muzychnogo-rynku-ukrayiny_r.pdf) та рис. 6.1.



Основні джерела доходу для авторів пісень: гонорар за продану пісню (виконавцю або комерційній організації); авторські роялті; викладання музики.

Основні джерела доходу для виконавців пісень доповнюють : концерти в Україні та за кордоном; стримінги – цифровий та фізичний продаж музики; ліцензування, підписники (наприклад, на Patreon); краудфандинг; співпраця з брендами; роялті за суміжними правами (у випадку авторів-виконавців – ще й за авторськими); викладання музики.

Багато популярних українських артистів мають іншу роботу.

На кінець 2020 р. в Україні діяло 17 організацій колективного управління (надалі – ОКУ). Наразі мають юридичні підстави для акредитації суміжних прав лише чотири ОКУ (рис. 6.2.).

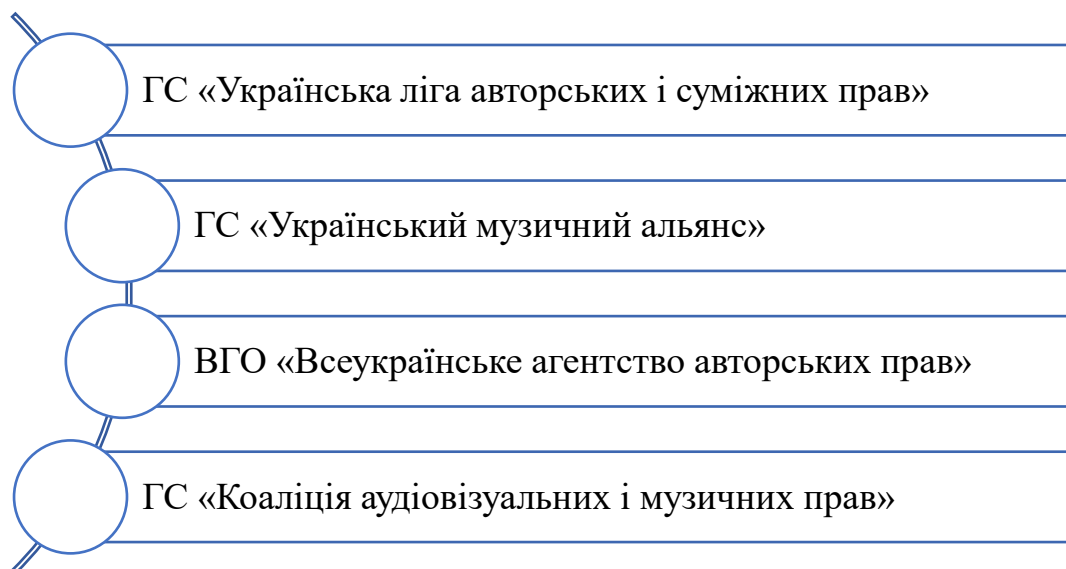


Рис. 6.2. ОКУ, що здійснюють акредитацію суміжних прав автора/виконавця

Проблеми акредитацію суміжних прав автора/виконавця визначені Українським культурним фондом «Soundbuzz» (с.59-65; https://uaculture.org/wp-content/uploads/2020/12/1.-doslidzhennya-muzychnogo-rynku-ukrayiny_r.pdf).



Автори / виконавці :

а) підтримують зв'язки з такими учасниками музичної екосистеми:

- інші виконавці;
- представники музичного продакшну, менеджменту та PR;
- музичними видавництвами та дистрибуцією;

б) не мають жодних відносин з концертною індустрією: їх зв'язок опосередкований – отримання роялті від концертів через промоутера, ОКУ авторськими та суміжними правами).

Музичне інтерпретування – це організована інтелектуальна творча діяльність автора / виконавця, спрямована на розкриття виразно-сміслових можливостей музичного твору.

Різновиди музичного інтерпретування:

1. Слухацька інтерпретація.
2. Редакторська інтерпретація.
3. Виконавська інтерпретація.
4. Виконавське перекладення.
5. Композиторська інтерпретація.
6. Режисерська інтерпретація.
7. Технологічна інтерпретація
8. Музикознавча інтерпретація.

Теорія інтерпретації (реконструкції) твору ґрунтується на «комунікації» учасників цього процесу та музичних жанрах.

Учасники комунікації при інтерпретації твору за музичними жанрами:

- автор--інтерпретатор;
- виконавець--інтерпретатор;

- слухач, яким адресовано «музичне повідомлення».

Музичні жанри – історично сформовані типи музичних творів, які визначаються соціальним замовленням і відповідними способами його втілення у музичному матеріалі та музичному виконанні (В. Москаленко, с.112). Виділяють:

- дві класифікації музичних творів, які відображають соціальне замовлення – Г. Бесселера та В. Цуккермана;
- первісні (тілесні) та вторинні інструменти музичного самовираження.

До поставленого та технічно підготовленого голосу висуваються такі вимоги (за А. Петровським):

- уміти співати *forte*, *piano*, *mezza voce*, філірувати звук;
- володіти різними тембральними окрасами голосу;
- уміти правильно співати хроматичні та діатонічні гами й інтервали;
- володіти рухливістю (колоратурою);
- уміти виконувати трелі, морденти, форшлаги і інші технічні прийоми;
- уміти працювати з ритмом і темпом різної складності.

Методику формування співочого звуковідтворення розкрито А. Петровським.

Імідж (від лат. «*imago*», «*imitari*» - імітувати) – образ; «спосіб передачі інформації про себе, свої переконання, ідеали, плани, діяння». За поясненням С. Ожегова та Н. Шведової, образ складають:

- ідеальна форма відображення предметів та явищ;
- вигляд, зовнішність;
- живе, наочне уявлення про предмет / об'єкт;
- конкретне, індивідуальне явище;
- тип, характер.

Типи іміджу: дзеркальний, потоковий, бажаний, особистий. самоімідж. реальний, корпоративний, товарний, закритий, міфологічний; множинний, позитивний, негативний; ідеальний, первинний, вторинний.



Функції іміджу: ідеалізації, протиставлення, ідентифікації, комунікативна, знаково-практична, символізації, сугестивна, форматизації, міфологізації.

Стратегії самопрезентації творчої особистості:

1. Самореклама – демонстрація власної компетенції.
2. Залякування – бажання підкорити собі волю іншої людини.
3. Лестощі – створення соціальної прихильності.
4. Демонстрація власних переваг.
5. Самоприниження - мольба про допомогу, демонстрація безпомічності, слабкості.
6. Демонстрація сили.
7. Критика інших людей.

Імідженосій - це суб'єкт іміджу, респондент, стимулюючий початок іміджевої комунікації.

Іміджесподивач – суб'єкт іміджевого впливу або інша (приймаюча, менш активна) сторона іміджевої комунікації.

Послідовність формування сценічного іміджу:

- 1) етап внутрішньої роботи над собою:
 - іміджевий розвиток образу в уяві;
 - іміджевий аналіз способу відтворення персонажа;
 - іміджева трансформація образу;
 - іміджева активація способу вираження персонажу;
- 2) етап зовнішньої роботи над образом:
 - стилізація образу естрадного виконавця через костюм, зачіску, аксесуари (габитарний імідж);
 - ресурсне забезпечення іміджу – режисерське оформлення музичного номера (ревізія, систематизація, активація та нарощування іміджевих ресурсів, їх свідоме використання і заповнення);
 - «професійна індивідуалізація виконавця - активація, віднаходження й закріплення неповторних способів візуальної,

аудіоальної, чуттєво-дотикової, пластичної, середовищної та професійної виразності, що складається в індивідуальний стиль діяльності, де імідж виконавця є системоутворюючим фактором цього стилю»;

- актуалізація створення іміджу – знаходження способу, настрою або мети, його привласнення й реалізації:

- вивільнення іміджевих ресурсів виконавця.

3) етап управління іміджем:

- створення матеріальних інформаційних іміджевих носіїв;

- наповнення зовнішнього іміджевого простору необхідними матеріальними й інформаційними іміджевими носіями;

- оперативне довільне регулювання іміджевого простору.-

Запитання та завдання для контролю та самоконтролю:

1. Розкрийте зміст поняття «майстер».

2. Що таке «виконавська майстерність»? Розкрийте структуру виконавської майстерності.

3. Від яких чинників залежить звучання музичного твору, його логіка й структура?

4. Визначте спільне й відмітне в авторській та виконавській діяльності.

5. Чи зобов'язані автори пісень реєструвати авторське право на свої пісні?

6. Обґрунтуйте роль «Української агенції з авторських і суміжних прав» у захисту прав автора / виконавця.

7. Охарактеризуйте основні проблеми авторських і суміжних прав.

8. Розкрийте зміст різновидів музичного інтерпретування. Наведіть приклади їх практичного використання.

9. Проаналізуйте класифікації музичних творів, які відображають соціальне замовлення; первісні (тілесні) та вторинні інструменти музичного самовираження.

10. Розкрийте методику жанрового інтерпретування музичного твору.
11. Про які важливі харизматичні якості співака йдеться у статті Гмиріної С. В.?
12. Проаналізуйте етапи формування сценічного іміджу.

Список рекомендованої літератури:

Бойко А.М. Джамала як представник співочої культури сучасної України. URL: https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/nauk_vid/rio_old_2017/ku/kultura53/13.pdf



Бойчук А. Естрадне мистецтво співу у виклику сьогодення. URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/25_2019/9.pdf



Гмиріна С. В. Розвиток харизматичних якостей соліста-вокаліста у процесі фахової підготовки.



Закрасняна, Ж. М., & Мельниченко, І. В. (2018). Методи розвитку виконавської виразності співака спеціальності «академічний вокал». *Імідж сучасного педагога*, (5 (182), 78–81. [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2018-5_\(182\)-78-81](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2018-5_(182)-78-81). URL: <http://isp.poippo.pl.ua/article/view/142824>



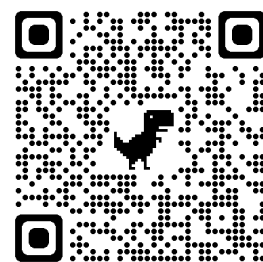
http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:SpMs2wJX4WgJ:www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe%3FC21COM%3D2%26I21DBN%3DUJRN%26P21DBN%3DUJRN%26IMAGE_FILE_DOWNLOAD%3D1%26Image_file_name%3DPDF/maed_2018_3_22.pdf+%cd=2&hl=uk&ct=clnk&gl=ua

Концертно-гастрольна діяльність як показник виконавської майстерності особистості музиканта. URL:

https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/4841/1/L_Labinceva_16_10_14_konf_I_M.pdf

Москаленко В. Лекції з музичної інтерпретації Навчальний посібник Київ 2013с. 7-19, 112-114. URL: <https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/V.-Moskalenko-Lektsiyi-z-muzichnoyi-interpretatsiyi-Navchalnij-posibnik.pdf>

Музичний ринок України: 7 ключових висновків з дослідження.
URL: https://lb.ua/culture/2020/10/20/468513_muzichniy_rinok_ukraini_7_klyuchovih.html



План-конспект лекцій «Психологія іміджу та самопрезентації». URL: <http://psychology.univer.kharkov.ua/news2021/NMKDPT/Lisenaya/Image/UK.pdf>



Сухолова М. А. Індивідуальні психологічні особливості вокаліста як складові створення сценічного образу / Педагогічні умови формування сценічного іміджу викладача вокалу у процесі професійної підготовки. Мукачево, 2021. С.44-57.
URL: https://msu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/%D0%94%D0%B8%D1%81%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F_-_%D0%A1%D1%83%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D0%9C.%D0%90.-%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B0.pdf



Українські пісні у виконанні заслуженої артистки України Ірини Стиць : «Зігрій мене» (<https://www.youtube.com/watch?v=ZIN-vZUOBhE>)

<https://www.facebook.com/watch/?v=785203828483168>); «Мовчи або кричи» (<https://www.facebook.com/watch/?v=288004031895903>); «Заговори до мене, Буковино» (<https://www.youtube.com/watch?v=7OWtUIAaZ9A>), «Виростеш ти, сину» (<https://www.youtube.com/watch?v=DWNwaboQY3Q>); «Перелаз» (<https://www.youtube.com/watch?v=8xnTXQIqk-w>); Ой піду я межі гори» (<https://www.youtube.com/watch?v=DWPL76U7A84>); «Великдень» (<https://www.youtube.com/watch?v=Y4xmhHNI7U8>); «Молитва мамина свята» (<https://www.facebook.com/watch/?v=710742406068149>), ін.

ТЕМА 7

Лідерство як основний елемент концертно гастрольної діяльності

Загальна мета: розкрити поняття «лідерство», «харизма», «персональне лідерство», «харизматична влада», «харизматичне лідерство», «індивідуальна самоефективність», «колективна самоефективність». Обґрунтувати феномен виконавської індивідуальності співака, проаналізувати харизматичні прояви іміджу лідера й особливості його сприйняття. Розвинути лідерські якості студентів.

Ключові поняття: самовираження артиста, персональне лідерство, феномен індивідуальності, імідж лідера. харизма, харизматична влада, харизматичне лідерство, індивідуальна самоефективність, колективна самоефективність.

Питання для розгляду на лекційному занятті:

1. Мистецтво як форма самовираження артиста.
2. Персональне лідерство як складова індивідуального розвитку артиста та професійного успіху.
3. Феномен виконавської індивідуальності співака: методологічні та методичні засади.

Питання для обговорення на семінарському занятті:

Тренінгове заняття. Лідерство: особистісна якість чи професійна необхідність?

1. Поняття «лідерство». Стилi лідерства
2. Типові невдачі та помилки лідерів.
3. Складові розвитку персонального лідерства.
4. Модель компетенцій та принципи успіху лідера.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Імідж лідера та його сприйняття.
2. Харизматичні прояви та самооцінка лідера.

Теми рефератів, доповідей:

Продюсер – артист : партнерство чи лідерство?

Лідер і менеджер як важливі ролі шоу-бізнесу.

Форми дистанційної комунікації в музичному мистецтві: виклик чи перспектива майбутнього?

Матеріал для опрацювання:

Термін «лідер» (англ. «*leader*» - той, хто йде попереду, веде за собою) багатозначний (рис. 7.1).

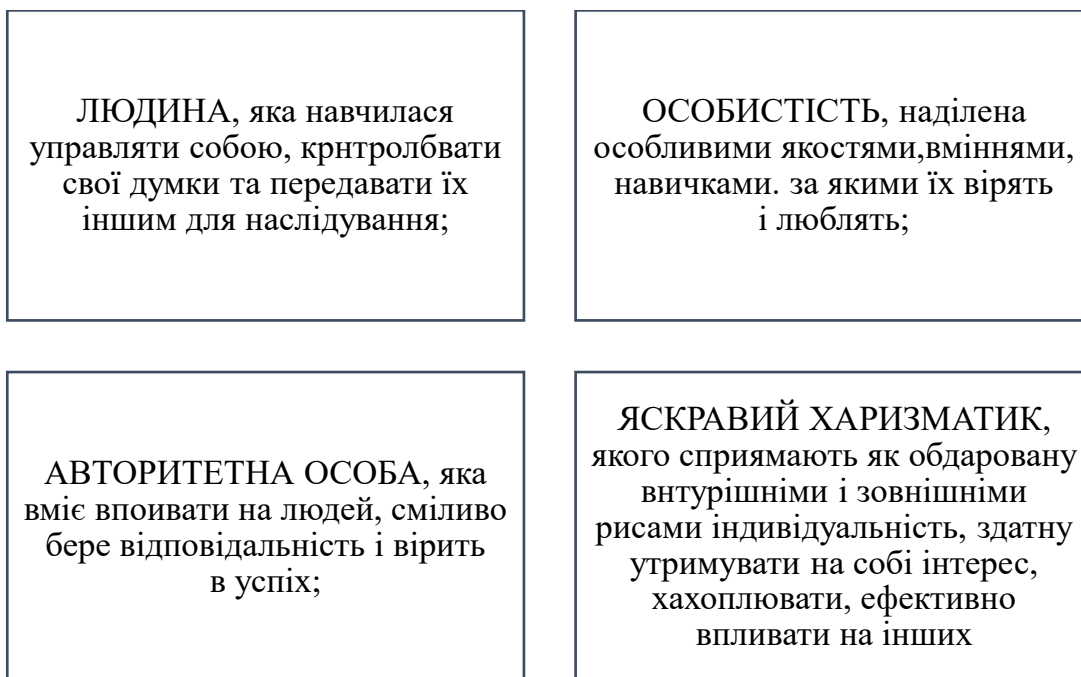


Рис. 7.1. Трактатування терміну «лідер».

Характеристики лідера: «один серед нас», «найкращий із нас», «хороша людина», «слуга групи», «головний лідер», «впливовий лідер», «лідер-новачок» (рис.7.2).



Рис. 7.2. Класифікація лідерів.

Типові помилки та невдачі лідерів: упертість, перебільшення, недооцінка, недовіра, відсутність самовдосконалення, паніка, розгубленість, низька стійкість до стресів, нечіткість поставлених цілей, нетерплячість і очікування миттєвих змін, страх нових ситуацій, ліквідація активності колег, фіксація.

Базові компетенції лідера:

- 1) мотивація до досягнення (переважання орієнтації на досягнення мети, на результат);
- 2) внутрішнє прагнення до саморозвитку;
- 3) креативність;
- 4) працездатність;
- 5) вміння надихати, заражати ідеями, емоційна компетентність;
- 6) управлінська компетенція (здатність до поставлення цілей, прогнозувати, планувати, ухвалювати рішення, спонукати інших до дії, контролювати);
- 7) вміння діяти в невизначених ситуаціях, розумно структурувати хаос, орієнтуючись на головне, а не на другорядне, контролювати ситуацію з урахуванням виконуваних завдань;
- 8) патріотизм і взяття на себе соціальної відповідальності;
- 9) знання та вміння у спеціальних сферах (управління громадською організацією, фандрайзинг, лідерство і командування, ділові комунікації,

національна соціальнополітична система, включаючи розуміння історії її виникнення, міжнародного контексту і тенденцій розвитку)

Персональне лідерство (індивідуальний розвиток лідерів) спрямовується на виконання завдань: зміцнення особистих компетенцій та здібностей; посилення виконавчих навичок, якості та змісту послуг; *розвиток особистісних якостей*: посилення спроможності працювати ліпше; поліпшення ефективності й продуктивності професійної діяльності через конкретизацію позиції, мети, місії та цінностей; просування до здійснення запланованого. Процес розвитку охоплює 6 основних компонентів (рис. 7.3.).



Рис. 7.3. Компоненти та процес розвитку персонального лідерства

Естрадний спів об'єднує значну чисельність пісенних напрямів та палітру вокального мистецтва, пісенних жанрів естрадного мистецтва. Пісня, виконана з якісним відчуттям жанру, стилю, а також у цілому репертуар артиста складають професійний стиль. Часто формування професійного стилю самовираження співака відбувається тривало – з початку естрадної кар'єри до моменту обрання найбільш відповідного за внутрішнім відчуттям пісенного репертуару. Манера співу є яскравим відображенням індивідуальних манер, артистизму співака (Тіна Кароль, Олег Скрипка, Андрій Данилко та ін.). Репертуар виконавця, гурту, а також бінарність жанрового виконання артистів варто розглядати як засіб жанрово-стильової комунікації зі слухачами, привернення їх уваги до проблематики, що оспівується.

Імідж лідера складають елементи:

- зовнішній вигляд;
- мова;
- службовий етикет;
- моральні якості;
- професіоналізм;
- світогляд;
- ерудиція.

Харизма – якість особистості, завдяки якій вона оцінюється як обдарована надприродними, надлюдськими або, щонайменше, специфічно особливими силами і властивостями, не доступними іншим людям (М. Вебер). Аспекти розуміння поняття «харизма»: релігійний, соціологічний, культурологічний, психологічний, історико-філософський.

Інтеріоризація – це процес, у якому підлеглі засвоюють цінності та ідеологію лідера.

Індивідуальна самоефективність – це переконання в тому, що людина компетентна і здатна досягти мети (рис. 7.4).



Рис. 7.4. Процес аналізу особистої індивідуальної самоефективності

Розвиток сильних персональних навичок лідерства робить особистість спроможною інтегрувати управлінські та лідерські якості.

Основні цілі розвитку персонального лідерства:

1. Виявити силу особистісних цінностей, цілей та бачень.
2. Розкрити сильні сторони персонального лідерства.
3. Розвинути розуміння вимог і викликів лідерства.
4. Дослідити роль лідерів і власний підхід до лідерства.
5. Конкретизувати особисті уподобання.
6. Визначити практичні кроки на шляху до лідерства.
7. Використати мотивуючі фактори (Герцберг):

- цікаву роботу;
- досягнення;
- можливості зростання;
- визнання;
- статус;
- якість керівництва в організації відносин з керівництвом, колегами, підлеглими;
- відсутність «зрівнялівки» у винагороді;

Запитання та завдання для контролю та самоконтролю:

1. Дайте визначення поняття «лідерство».
2. Доведіть, що персональне лідерство – це складова індивідуального розвитку артиста та професійного успіху
3. Запропонуйте план розвитку персонального лідерства (артиста або особистого – на власний вибір).
4. Чи справді мистецтво є формою самовираження артиста ?
5. Розкрийте зв'язок артистизму виконавця з його темпераментом, творчим потенціалом.
6. Поясніть, як розумієте вислів «внутрішня ритміка виражальних

засобів».

7. Розкрийте зміст поняття «темброва експресія».
8. Запропонуйте аналіз «ліричного коду» та виконавської форми співака (персоналія – на власний вибір).
9. Які якості повинні переважати у лідера?
10. Опишіть власні харизматичні прояви й оцініть свої якості лідера.
11. Запропонуйте програму розвитку індивідуальної самоефективності й лідерства.

Тестові завдання:

1. Образні уявлення під впливом музики (зорові, слухові, емоційно-почуттєві), поєднанні із вираженням від споглядання «позамузичного світу» – це :

- а) асоціативність музичного мислення;
- б) виконавський та емоційний тонус артиста;
- в) діалогічність мислення артиста в процесі виконання твору;
- е) етнологічна культура мислення співака.

2. Індивідуальний стиль мислення співака має аспекти:

- а) діалектичний, онтологічний, музично-функціональний;
- б) виконавський, емоційний;
- в) артистичний, комунікативний, індивідуально-особистісний;
- е) онтологічний, композиторський.

3. Складова діяльності менеджера, пов'язана із цілеспрямованим впливом на поведінку оточуючих; інструментами такого впливу є навички спілкування й особистісні якості менеджера, які узгоджуються із зовнішніми і внутрішніми потребами групи, – це :

- а) лідерство;
- б) керівництво;
- в) менеджмент;

г) вплив.

4. За скільки часу спілкування складається враження про людину ?

а) упродовж перших 15 секунд;

б) упродовж усієї розмови;

в) за 20 хвилин;

г) упродовж перших 5 хвилин.

Список рекомендованої літератури:

Давидов М. Аспекти фахового мислення музиканта-виконавця. Актуальні питання гуманітарних наук. 2013. Вип. 7. С. 93-118. URL: <http://dspu.edu.ua/hsci/wp-content/uploads/2017/12/007-13.pdf>



Доброчесність та етика. Модуль 4 Етика лідерства. Організація Об'єднаних Націй Відень, 2021. URL: https://www.unodc.org/documents/e4j/IntegrityEthics/E4J_Integrity_and_Ethics_Module_4_final_UKR.pdf



Нестуля О. О., Нестуля С. І., Кононець Н. В. Основи лідерства. Електронний посібник для самостійної роботи студентів. Полтава : ПУЕТ, 2018. 241 с. URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/1_2161_63367800.pdf



Лідерство та команда в публічному управлінні : конспект лекцій / укладачі: К. В. Таранюк, Я. В. Кобушко. – Суми : Сумський державний університет, 2020. – 175 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/77285/3/Taraniuk_Liderstvo.pdf;jsessionid=32EA85153A1E053D349D20E6C3E8C2A2



Повсякденне лідерство: відеоресурс (6:11 хв).
URL:
https://www.ted.com/talks/drew_dudley_everyday_leadership



Пономаренко Л. М. Розвиток феномена виконавської індивідуальності у процесі удосконалення професійної підготовки естрадного співака. Кваліфікаційна робота ... магістра за спец. 025 Музичне мистецтво. Галузь знань: 02 Культура і мистецтво. Суми, 2020.
URL:
https://repository.spu.edu.ua/bitstream/123456789/9617/3/Ponomarenko_L_M.pdf



Самовираження через мистецтво. Способи самовираження людини мистецтва.
URL:
<https://tattooe.ru/uk/any-other-business/samovyrazhenie-cherez-iskusstvo-samovyrazhenie-sposoby-samovyrazheniya-cheloveka-kakoi-polzoi-obladaet/>



Сергєєва Л. М., Кондратьєва В. П., Хромей М. Я. Лідерство: навч. посібн. /за наук. Ред. Л. М. Сергєєвої. Івано-Франківськ: Лілея НВ, 2015. 296 с.
URL:
[http://umo.edu.ua/images/content/depozitar/navichki pracevlasht/liderstvo.pdf](http://umo.edu.ua/images/content/depozitar/navichki_pracevlasht/liderstvo.pdf)



Чи можеш ти бути лідером? **URL:**
<http://konogonka.com/archives/3136>



Чому завдяки добрим лідерам ви відчуваєтеся безпечно? **URL:**
https://www.ted.com/talks/simon_sinek_why_good_leaders_make_you_feel_safe (11:56 хв).



Яка ви людина: яка дає чи бере? URL: https://www.ted.com/talks/adam_grant_are_you_a_giver_or_a_taker (13:29 хв).



ТЕМА 8

Етика музичного шоу-бізнесу. Стандартні етичні та етикетні ситуації у концертній та гастрольній діяльності

Загальна мета: розкрити основні аспекти етики музичного шоу-бізнесу.

Сформувати вміння дотримуватися етичних правил у концертній й гастрольній діяльності.

Ключові поняття: професійна етика, професійна мораль, етичне лідерство, віртуозна майстерність, «трансформаційне лідерство», «автентичне лідерство», «лідерство-служіння», етичні ситуації, етикетні ситуації.

Питання для розгляду на лекційному занятті:

1. Професійна етика та професійна мораль. .
2. Поняття «етика», «етичне лідерство», взаємозв'язок систем «етичне лідерство – етика лідерства», «етичне лідерство – трансформаційне лідерство», «автентичне лідерство – лідерство-служіння».
3. Етична відповідальність – засіб ефективного лідерства шоу-бізнесу та прийняття етичних рішень.
4. Розгляд стандартних етичних та етикетних ситуацій у концертній та гастрольній діяльності

Питання для обговорення на семінарському занятті:

Тренінгове заняття.

1. Самооцінка власної етичності та майстерності у концертній та гастрольній діяльності.
2. Розвиток лідерських якостей особистості студента.
3. Формування персонального бренду та іміджу виконавця.
4. Формування вмінь партнерської взаємодії з командою концертної та гастрольної діяльності.

5. Способи розв'язання нестандартних етичних та етикетних ситуацій у концертній та гастрольній діяльності.

Завдання для самостійної роботи:

1. «Приклади етичного лідерства в шоу-бізнесі». Проведіть онлайн-дослідження. Знайдіть приклад етичного лідерства серед сучасних діячів і зірок шоу-бізнесу. Поясніть, чому обрана Вами зірка є прикладом етичного лідерства
 2. Підготуйте двохвилинний відеокліп про «етичного лідера» музичної естради (зірка за вибором студента).
 3. Напишіть есе про успішність і майстерність лідерства виконавця (на вибір студентів – сучасний, минулого), зосередивши увагу на одному або кількох питаннях:
 - Що, на вашу думку, характеризує майстерність лідера?
 - Чи можна і чому назвати виконавця віртуозним лідером?
 - Чим віртуозний лідер відрізняється від етичного лідера?
- Проаналізуйте, з якими етичними дилемами, професійними перешкодами (як реагував) протягом усього періоду розвитку своєї кар'єри або життя стикався лідер ?
- Чи можна сформулювати «етичну теорію», що вплинула на вибір, який зробила ця людина?

Теми рефератів, доповідей:

Персонал-технології соціокультурного менеджменту: форми,

Фахова компетентність соціокультурного менеджера: особливості діяльності, професійне мислення, етичні норми, етика відношень «менеджер – менеджер».

Керувати чи діяти: функціональна відмінність професійно-етичних рішень менеджера.

Етика керівника проекту: від стилю роботи до її результатів.

Причини виникнення конфліктів у концертній та гастрольній діяльності та способи їх погашення.

Матеріал для опрацювання:

Професійна діяльність, об'єктом якої є люди, утворює систему взаємоперехідних і взаємозумовлених моральних взаємозв'язків (рис. 8.1). До таких взаємозв'язків / стосунків належить:

- а) ставлення фахівця / спеціаліста до об'єкта праці (актор – глядачі, співак – шанувальники, лікар – хворий та ін.)
- б) взаємозв'язок фахівця / спеціаліста з колегами;
- в) ставлення фахівця / спеціаліста до суспільства;

Ці взаємозв'язки (стосунки, ставлення) вивчаються професійною етикою.

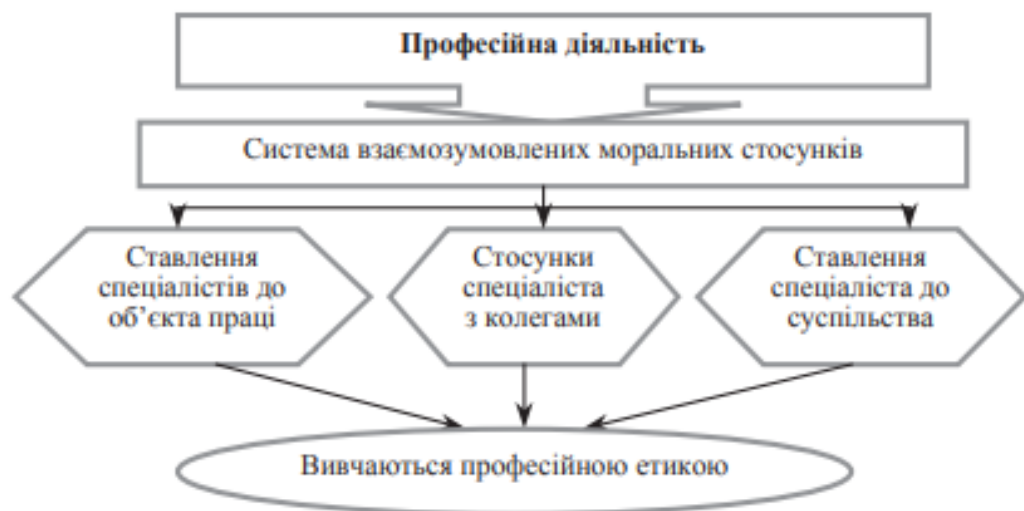


Рис.8.1. Об'єкти вивчення професійної етики

Професійна етика – специфічний етичний кодекс людей певної професії. Професії, в яких об'єктом впливу є людина, потребують істотних коректив звичайних норм і правил поведінки особистості.

Професійна мораль конкретизує загальні моральні норми й оцінки, а також визначає ставлення людини до своїх професійних обов'язків (опосередковано – до людей, з якими вона взаємодіє відповідно до свого фаху,

до суспільства загалом). Її змістом є певні моральні кодекси, які потрібно виконувати людям певного типу взаємовідносин.

У професійну діяльність людина зачучається з її суб'єктивним світом почуттів, переживань, прагнень, способом мислення, моральних оцінок. Наприклад, скандальному і норовливому музиканту при його «невисокоморальній» харизмі нічого не перешкоджає блискуче виступити / зіграти свою партію.

Етику бізнесу визначають як правила, норми, що регулюють відносини суб'єктів бізнесу.

Етичний бізнес розглядають як здатність ефективно діяти на ринку згідно з діючими законами, встановленими правилами і традиціями; чесність, порядність, повага до партнерів, дотримання даного слова та ін.

З початку XX століття у сфері бізнесу сформуватися цінності на основі поєднання бізнесових і моральних пріоритетів з урахуванням двох базових засад бізнесу – моральність та успіх; визначаються етичні принципи ведення справ:

- поваги права приватної власності;
- любові й поваги людини;
- дотримання свого слова;
- життя за доходами;
- цілеспрямованості;
- поваги владу.

Американська дослідниця Лора Неш запропонувала перелік проблем, які призводять до проблем у шоу-бізнесі:

- жадібність; обман;
- приховування негативних явищ та надання недостовірної інформації;
- випуск неякісної продукції та низька якість роботи та послуг;
- зайва самовпевненість у судженнях, яка може призвести до збитку інтересів компанії, коли для неї настає лихоліття;
- недостатня увага родині або особистим справам через надмір роботи;

- протиріччя між особистими інтересами учасників бізнесу та ін.

Затверджена у 1994 р. Декларація Ко «Принципи бізнесу» є узагальненням сформованих протягом майже сторічної історії розвитку правил ведення бізнесу. Відомі 12 кроків із розробки власної етичної програми, запропоновані Американською освітньою організацією Центром етичних ресурсів для фахівців, які займаються бізнесом; також «Кодекс ділової етики» («Procter & Gamble»), «Кодекс принципів ділової етики» («Unilever»); «Кодекс ділової поведінки» («Coca Cola»); «Звід загальних ділових принципів компанії» («Royal Dutch Shell»), ін. Усі кодекси мають схожу структуру. Зокрема:

А. Ставлення до компанії: • відданість; • вдячність.

Б. Ставлення до роботи: • ретельність; • відповідальність; • старанність;
• ощадливість; • почуття гордості за свою роботу.

В. Ставлення до старших: • повага; • чемність.

Г. Ставлення до співробітників: • співробітництво; • визнання заслуг.

Важливими елементами кодексів є чесність та етичність.

Питання етичних відносин у музичному шоу-бізнесі також займають особливе місце. Основні проблеми етичних відносин, що пов'язані із організацією сучасного музичного шоу-бізнесу:

- поширення негативних явищ (обман, необов'язковість, злочинство);
- приховані умови угоди.

В основі нормальних етичних відносин в суспільстві лежать :

- співзвучність із історичними та культурними традиціями країни, зафіксованими в законах;
- повага до особистих цінностей і свобод, на яких ґрунтується сучасне суспільство;
- дотримання етичних стандартів чесної діяльності та довіри.

Прийняття продюсером етичних рішень – необхідна умова музичного шоу-бізнесу, що має бути дотримана в усіх видах його діяльності (у т.ч. у взаємодії із членами групи; акторами, режисерами; інвесторами,

дистриб'юторами; керівниками різних організацій, споживачами; конкурентами й спонсорами, постачальниками та клієнтами, под.

Важливими для успішної продюсерської діяльності є дотримання можливих морально-етичних норм. Також – особиста відпрацьована позитивна установка на переговори на будь-якому етапі її реалізації. Основою цього принципу є етична філософія подвійного виграшу («win-win»); позитивного вирішення угоди для кожної із договірних сторін. Етичної відповідальності ґрунтується на концепції справедливості та чесності.

На окрему увагу заслуговує етична поведінка співака на сцені та поза межами концертної діяльності.

Запитання та завдання для контролю та самоконтролю:

1. Проаналізуйте особливості становлення професійної етики й етичного бізнесу.
2. Які, на думку американської дослідниці Лори Неш, проблеми призводять до проблем у шоу-бізнесі.
3. Охарактеризуйте правила ведення бізнесу, сформульовані у Декларація Ко «Принципи бізнесу» (1994).
4. Які основні положення «етики відповідальності» та ведення бізнесу за «Глобальним договором» ООН (1999), «Концепції соціальної відповідальності бізнесу» Кіта Девіса (1975) ?
5. Запропонуйте 12 кроків із розробки кожною організацією власної етичної програми.
6. Обґрунтуйте роль етики у діловому партнерстві менеджменту та необхідність упровадження етики ділових відносин у сферу музичного шоу-бізнесу.
7. Розкрийте суть і зміст етики ділових відносин у гастрольній та концертній діяльності співака.
8. Запропонуйте до розгляду на занятті етичні та етикетні ситуації у концертній та гастрольній діяльності.

Список рекомендованої літератури:

Бралатан В. П., Гуцаленко Л. В., Здирко Н. Г. Професійна етика. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2011. 252 с. URL: http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/Prof_etika.pdf



Бойчук І. І. Психологічні передумови концертного виступу музиканта-інструменталіста. URL: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:v5IrvOXhQ3IJ:conference.bsmu.edu.ua/usp/paper/download/14842/7743+&cd=10&hl=uk&ct=clnk&gl=ua>



Доброчесність та етика. Модуль 4 Етика лідерства. Організація Об'єднаних Націй Відень, 2021. URL: https://www.unodc.org/documents/e4j/IntegrityEthics/E4J_Integrity_and_Ethics_Module_4_final_UKR.pdf



Етикет сучасного музиканта. URL: <http://estetica.etica.in.ua/etiket-suchasnogo-muzikanta/>



Кирилов В. Розвиток національного шоу-бізнесу в Україні. URL: http://www.ukrmol.kiev.ua/2015/04/blog-post_9.html



Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Етика та естетика». URL: http://sites.znu.edu.ua/bank/public_files/2014/09/9364_1411029985_konspekt_lektsij_etika_ta_estetika.pdf



ТЕМА 9

Жанри естрадних номерів. Режисура естрадно-концертного номера

Загальна мета: розкрити особливості становлення естрадного мистецтва та української естрадно-пісенної стилістики; проаналізувати умови та засоби розвитку виконавської та акторської майстерності співака.

Ключові поняття: естрадне мистецтво, класичний романс, “російська пісня”, «український солоспів», авторська пісня.

Питання для розгляду на лекційному занятті:

1. Історія розвитку естрадного мистецтва. Особливості творчості митців естради періоду 1950-початок ХХІ століття.
2. Музично-розмовні жанри сучасної естради. Жанрові стилі в естрадно-пісенній творчості: критерії класифікації.
3. Режисура естрадно-концертного номера
4. Виконавська й акторська майстерність співака.

Питання для обговорення на семінарському занятті:

1. Основні жанри сучасного естрадного мистецтва.
2. Пісня в естрадно-масовій культурі: періоди розвитку, традиції та специфіка виконання.
3. Розвиток виконавської та акторської майстерності співака.

Питання для самостійного опрацювання:

1. Авторська пісня в українській естраді.
2. Роль В. Івасюка й ансамблю «Червона рута» у розвитку української

естрадно-пісенної стилістики.

3. Засоби розвитку виконавської та акторської майстерності співака.

Теми рефератів, доповідей:

Становлення та розвиток української естрадної пісні.

Роль М. Поплавського у популяризації української естради
(<http://poplavskiy.com/>)

Розвиток естради народів світу.

Матеріал для опрацювання:

Термін «естрада» охоплює всі художні розважальні заходи; з 1980-х рр. його замінив термін «шоу-бізнес», що більш повно відображає весь спектр жанрів, культурно-розважальних заходів, індустрії розваг, звукозапису, відеопродукції та ін. його складових. Історію розвитку естрадного мистецтва дослідив В. Б. Матушенко (2016).

Класифікація періодів становлення української естрадно-пісенної творчості (за Т. М. Рябуха):

- попередній або початковий (1950-ті – 1960-ті) – пов'язаний із процесом «філармонізації» жанру;
- інтенсивного становлення (кінець 1970-х – 1980-ті) – відрізняється остаточною формуванням рис національної стилістики;
- стилістичної стабілізації (кінець 1990-х – 2000-ті) – з поступовим подоланням кризових явищ;
- сучасний (2000-ті – 2010-і), що характеризується плюралізмом стилістики та зростанням виконавської майстерності солістів і колективів з виходом на світовий рівень.

Естрадні номери мали місце в мистецтві Греції, Єгипту, Риму; виступах мандрівників-скоморохів (Росія), жонглерів (Франція), шпільманів (Німеччина) та ін. Різноманітні сатиричні жарти, комічні сценки, ігри, клоунська пантоміма, масових гуляннях та ін. Якщо в історичних різновидах

дозвіллевих заходів лише простежується естрадний характер, то в сучасному музичному мистецтві розвинувся музично-розмовний жанр із характерними йому ознаками (за Р. Кучер):

- відкритість;
- спілкування з публікою;
- художній образ артиста за «відкритим» прийомом на очах у глядачів;
- виконавська імпровізація;
- лаконічність і концентрація майстерності артиста.

Естрада поєднує літературу, музику, танець, театр, цирк, кінематограф.

З урахуванням різноманітності форм і жанрів естрадні номери ділять на три групи:

концертна естрада (т.зв. «дівертісментна») – поєднує всі види виступів в естрадних концертах;

театральна естрада (камерні вистави театрів- мініатюр, кабаре, концерт-ревю, Music Hall);

святкова естрада (народні гуляння, свята на стадіонах зі спортивними і концертними номерами; ,бали, карнавали, маскаради, фестивалі);

Існує інша класифікація:

- естрадні театри (Music Hall, театр мініатюр, ін.);
- розмовні жанри на естраді (конференс, інтермедія, сценка, реприза, скетч, розповідь, монолог, фейлетон, мікромініатюра (інтегрований анекдот), буріме);

- джаз на естраді;
- пісня на естраді;
- танець на естраді;
- ляльки на естраді
- пародія на естраді;
- театри малих форм;

Естрадний номер – виокремлений, логічно та композиційно вибудований виступ одного або кількох виконавців.

Естрадне видовище – сукупність естрадних номерів, організованих за законами естрадної драматургії. Естрадним видовищем може бути естрадний концерт, естрадна вистава, естрадний огляд (ревю, шоу, тощо).

Номер – мала форма естрадного мистецтва, формує структуру всієї вистави, видовища чи концерту (великих форм).

Ознаки естрадного твору:

- зближення виконавців з публікою;
- перетворення співаком глядачів-слухачів на активних партнерів номера;
- максимальна довірливість, відкритість і відвертість артиста;
- лаконічність і мобільність усіх виразних засобів;

Важливою виконавською особливістю співака є вокал, акторська майстерність, артистизм, жест, імпрровізація, лірика. Основа естрадного вокального номера – індивідуальність виконавця, її складові:

- а) зовнішня (фізична);
- б) внутрішня (духовна).

Етапи постановки пластичної виразності естрадного номера:

- визначення рухових можливостей (рухомість, відчуття простору, розкутість, гнучкість суглобів, ін.);
- підготовка естрадного номера та розвиток пластичної виразності в конкретному номері; створення мізансцен, переданих через тіло й погляд вокаліста;
- створення настрою пісні, пластики тіла під час виконання;
- актуальність, максимальна наближеність до сучасності.

Танцювальна, музична, естрадно-пантомімічна дія сприяє загальному формуванню майстерності співака.

Запитання та завдання для контролю та самоконтролю:

Розкрийте зміст понять «естрада», «естрадний номер», «естрадне мистецтво».

Яка тривалість естрадного номера найбільш прийнятна?

Доведіть, що естрадний номер є синтетичним явищем мистецтва.

Яке важливе вміння для естрадного співака у підготовці композиції виступу?

Конкретизуйте основні вимоги до естрадного співака.

Запропонуйте вправи для розвитку вміння «підхоплювати дихання під час співу».

Запропонуйте вправи для розвитку вміння «підхоплювати дихання під час співу» для розвитку дихання в русі.

Список рекомендованої літератури:

Бобул І.В. Жанрові форми та стильові конотації вокальноестрадного виконавства в музичній культурі України кінця ХХ – початку ХХІ століття. Автореферат дис. ... кандидата мистецтвознавства – спец. 26.00.01 – теорія та історія культури. Київ, 2018. 23 с. **URL:** <https://nakkkim.edu.ua/images/Special-Science-Council/Materialy-Dysertacy/2018-Bobul/Bobul-autoref.pdf>



Бурмицька Л.Ф. Естрада: стильове розмаїття вокальних творчих пошуків. <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:kL2RFLEBVswJ:journals.uran.ua/visnyknakkkim/article/viewFile/137981/134927+&cd=8&hl=uk&ct=clnk&gl=ua>

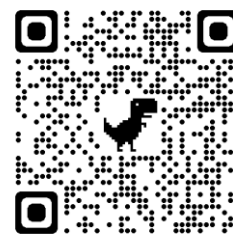


Деркач С., Фішер В. Визначальні ознаки естрадного номера як структурної одиниці естрадного мистецтва. **URL:** <http://artonscene.knukim.edu.ua/article/view/153223>



Жанри естрадного мистецтва.
<http://um.co.ua/8/8-11/8-113480.html>

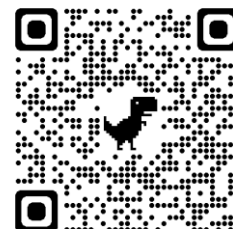
URL:



Зайцев В. П. Режисура естради та масових видовищ: Навчальний посібник. (2-е вид.). К.: Дакор 2006. 252 с. **URL:**
https://lvkm.com.ua/images/Docs/20_21_Dustancijne_navchanny/%D0%A8%D0%B0%D0%BF%D0%BA%D0%BE_%D0%9B%D0%86_%D0%A0%D0%B5%D0%B6%D0%B8%D1%81%D1%83%D1%80%D0%B0_%D0%B5%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B8_%D1%82%D0%B0_%D0%BC%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85_%D0%B2%D0%B8%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%89.pdf

Естрадне мистецтво.
<https://osvita.ua/vnz/reports/culture/10215/>

URL:



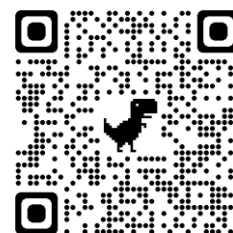
Красовська Л. О. Про пластику та постановку номера естрадного співака. **URL:**
<http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:J1bmCh--7oEJ:ku-khsac.in.ua/article/view/136523/133551+&cd=1&hl=uk&ct=clnk&gl=ua>

URL:



Кукуруза Н. В. Робота над естрадним номером: розмовний жанр: Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів денної та заочної форм навчання спеціалізації «Режисер естради і масових святій (спеціальність 6.020201 «Театральне мистецтво») Івано-Франківськ 2015. **URL:**
<http://194.44.152.155/elib/local/3208.pdf>

URL:



Кучер Р. С. Культуротворча модель естрадного концерту. Education and science of today: intersectoral issues and development of sciences • Volume 4. March 19, 2021 • Cambridge, UK. **URL:**

https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:1isO_q-GWwkJ:https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/logos/article/download/10252/9749/+&cd=8&hl=uk&ct=clnk&gl=ua

Мозговий М. П. Тенденції становлення і розвитку української естрадної пісні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.01 «Теорія та історія культури» / М. П. Мозговий. – Київ, 2007. – 24 с. **URL:** <http://www.disslib.org/stanovlennja-i-tendentsiyi-rozvytku-ukrayinskoyi-estradnoyi-pisni.html>

Поплавський М.М. Антологія сучасної української естради. Київ : Преса України, 2004. 416 с.

Сайт **URL:**

Прохорова І. С. Музично-розмовні жанри на сучасній естраді. Культура України. Випуск 47. 2014. **URL:**

https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/nauk_vid/rio_old_2017/ku/kultura47/28.pdf

Розвиток естрадного мистецтва : підручник / В. Б. Матушенко. К.: НАКККиМ, 2016. 200 с. **URL:** <http://wikipedia.ua.nina.az/wiki/%D0%95%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B0>

Рябуха Т.М. Витоки та інтонаційні складові української пісенної естради : автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата мистецтвознавства. Харків, 2017. <http://num.kharkiv.ua/share/pdf/%d0%90%d0%b2%d1%82%d0%be%d1%80%d0%b5%d1%84%d0%b5%d1%80%d0%b0%d1%82%20%d0%a0%d1%8f%d0%b1%d1%83%d1%85%d0%b8%20%d0%a2.pdf>



Степанова І.П. Сучасні вокальні жанри (естрадна пісня). URL: <https://vseosvita.ua/library/sucasni-vokalni-zanri-estradna-pisna-6931.html>



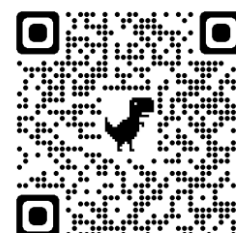
Тормахова В.М. Українська естрадна музика і фольклор: взаємопроникнення і синтез : автореферат дис. на здобуття наук. ступеня канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.03 «Музичне мистецтво». Київ, 2007. 17 с.
URL: <http://knukim.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/TORMANOVA.pdf>



Цин Х. Особливості вокально-музичної естради Китаю. URL: <http://www.enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/5293>



Фурдичко А. Поп-фольк як явище культурних етно-адаптаційних процесів сучасного музичного мистецтва України. <https://nz.lviv.ua/archiv/2017-5/24.pdf>



КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

з курсу «Організація концертної та гастрольної діяльності»

1. Поняття «концертна діяльність», «гастрольна діяльність». Нормативні засади гастрольної діяльності.
2. Зміст поняття «концерт», їх види і жанри, особливості.
3. Гастрольна діяльність в Україні.
4. Заклади культурної сфери та їх роль в інфраструктурі міста й організації дозвілля населення
5. Соціокультурні аспекти концертної та гастрольної діяльності.
6. Музичний ринок України та його зовнішньоекономічні перспективи.
7. Музична індустрія: середовище, фактори функціонування. цінності.
8. Експортний потенціал української музики.
9. Нормативні засади здійснення концертної та гастрольної діяльності.
10. Досвід концертно-гастрольної діяльності сучасного співака чи творчого колективу (на власний вибір).
11. Джерела публічного концерту нового часу: з історії питання.
12. Естрадне музичне мистецтво України кінця XX- початку XXI століття.
13. Діяльність державних музичних концертних організацій України у другій половині XX – початку XXI століття.
14. Розвиток музичного виконавства в історичній ретроспективі.
15. Огляд діяльності українського гастрольно-концертного об'єднання Укрконцерт.
16. Шоу-бізнес: наука чи мистецтво? Що важливіше – теорія чи практика?
17. Концертна діяльність як соціокультурна практика.
18. Питання регулятивного впливу на економіку концертно-гастрольної діяльності.
19. Особистісно-психологічні аспекти музично-виконавської та

концертно-гастрольної діяльності.

20. Мовне питання у концертно-гастрольній діяльності артистів.
21. Арт-менеджмент концертних проектів у сфері шоу-бізнесу й популярної музики: функціональна специфіка та проблеми.
22. Музичний продакшн: поняття, особливості структури, юридичне оформлення, комерційна складова.
23. Професіограма арт-менеджера.
24. Музичні лейбли. Видавнича діяльність та дистрибуція музичного менеджменту.
25. Порівняння професійних компетентностей та видів діяльності арт-менеджера та продюсера (режисера, сценариста, галериста ін.).
26. Презентуйте власний проект управління арт-подією.
27. Роль і місце сонграйтера в сучасній популярній музиці та бізнесі. Особливості професії.
28. Загальні основи менеджменту у сфері культури.
29. Артистичний менеджмент як суспільно-правові відносини, основні юридичні моменти. Поняття концертний договір.
30. Основні засоби заохочення та захисти авторства в концертній та гастрольній діяльності.
31. Зв'язки автора / виконавця з іншими учасниками музичної екосистеми. Основні проблеми авторських і суміжних прав.
32. Сучасна інфраструктура концертного виступу.
33. Особливості сучасної концертно-сценічної діяльності.
34. Практичні поради організаторам шоу-бізнесу від І. І. Пригожина.
35. Видавнича діяльність у шоу-бізнесі.
36. Пісенний репертуар, змістове наповнення, виконавський контингент найпопулярніших музичних творів періоду 1991-2021 рр.
37. Видатні композитори й автори пісень-хітів : історичний огляд.
38. Інфраструктура та режисура концертних виступів М. М. Поплавського.

39. Концертно-гастрольна діяльність як показник виконавської майстерності особистості музиканта. Основні типи артистів шоу-бізнесу.
40. Професіограма автора / виконавця. Ризики та проблеми у концертно-гастрольній діяльності сучасного співака / сонграйтера.
41. Індивідуальні психологічні особливості вокаліста як складові створення сценічного образу.
42. Піратство у сфері шоу-бізнесу, способи та захисту авторських прав.
43. Суть і різновиди музичного інтерпретування авторського твору.
44. Методика навчання співочому звукоутворенню.
45. Імідж сучасного виконавця: зовнішня та внутрішня техніка, професійний портрет.
46. Засоби формування корпоративного іміджу особистості актора / виконавця.
47. Феномен особистості на естраді: аналіз виконавського іміджу (на прикладі творчості улюбленого співака).
48. Мистецтво як форма самовираження артиста.
49. Персональне лідерство як складова індивідуального розвитку артиста та професійного успіху.
50. Продюсер – артист : партнерство чи лідерство?
51. Форми дистанційної комунікації в музичному мистецтві.
52. Етична відповідальність – засіб ефективного лідерства шоу-бізнесу та прийняття етичних рішень.
53. Стандартні етичні та етикетні ситуації у концертній і гастрольній діяльності.
54. Етика керівника проекту: від стилю роботи до її результатів.
55. Фахова компетентність соціокультурного менеджера: особливості діяльності, професійне мислення, етичні норми, етика відносин «менеджер – менеджер».

- 56. Суть і зміст етики ділових відносин у гастрольній та концертній діяльності співака.
- 57. З історії розвитку естрадного мистецтва. Особливості творчості митців естради періоду 1950-початок ХХІ століття.
- 58. Музично-розмовні жанри сучасної естради. Жанрові стилі в естрадно-пісенній творчості: критерії класифікації.
- 59. Режисура естрадно-концертного номера
- 60. Виконавська та акторська майстерність співака.
- 61. Роль В. Івасюка й ансамблю «Червона рута» у розвитку української естрадно-пісенної стилістики.
- 62. Роль М. Поплавського у популяризації української естради.
- 63. Розвиток естради народів світу.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бобул І. В. Жанрові форми та стильові конотації вокально-естрадного виконавства в музичній культурі України кінця XX – початку XXI століття. Автореферат дис. ... кандидата мистецтвознавства – спец. 26.00.01 – теорія та історія культури. Київ, 2018. 23 с. URL: <https://nakkkim.edu.ua/images/Special-Science-Council/Materialy-Dysertaciy/2018-Bobul/Bobul-autoref.pdf>
2. Бойко А.М. Джамала як представник співочої культури сучасної України. URL: https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/nauk_vid/rio_old_2017/ku/kultura53/13.pdf
3. Бойчук А. Естрадне мистецтво співу у виклику сьогодення. URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/25_2019/9.pdf
4. Бойчук І. І. Психологічні передумови концертного виступу музиканта-інструменталіста. URL: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:v5IrvOXhQ3IJ:conference.bsmu.edu.ua/usp/paper/download/14842/7743+&cd=10&hl=uk&ct=clnk&gl=ua>
5. Бралатан В. П., Гуцаленко Л. В., Здирко Н. Г. Професійна етика. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2011. 252 с. URL: http://elcat.pnpu.edu.ua/docs/Prof_etika.pdf
6. Бурмицька Л.Ф. Естрада: стильове розмаїття вокальних творчих пошуків. <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:kL2RFLEBVswJ:journals.uran.ua/visnyknakkkim/article/viewFile/137981/134927+&cd=8&hl=uk&ct=clnk&gl=ua>
7. Ван І. Концертно-педагогічна діяльність українських співаків у Китаї XX – початку XXI століття в контексті міжнаціональних зв'язків. URL: https://lnma.edu.ua/wp-content/uploads/2015/12/aref_van_i.pdf
8. Васильківський А. О. Концертний і гастрольний менеджмент в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку. Київ, 2019.

9. Вікіпедія. Укрконцерт. URL: <https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%86%D0%B5%D1%80%D1%82>
10. Гмиріна С. В. Розвиток харизматичних якостей соліста-вокаліста у процесі фахової підготовки. URL: https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:1isO_q-GWwkJ:https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/logos/article/download/10252/9749/+&cd=8&hl=uk&ct=clnk&gl=ua
11. Горлов Б.В. Розробка концепції рекламної кампанії фестивалю електронної музики. Київ, 2021. URL: <https://dspace.nau.edu.ua/bitstream/NAU/51579/1/%D0%93%D0%BE%D1%80%D0%BB%D0%BE%D0%B2%20%D0%91.%D0%92..pdf>
12. Давидов М. Аспекти фахового мислення музиканта-виконавця. Актуальні питання гуманітарних наук. 2013. Вип. 7. С. 93-118. URL: <http://dspu.edu.ua/hsci/wp-content/uploads/2017/12/007-13.pdf>
13. Деркач С., Фішер В. Визначальні ознаки естрадного номера як структурної одиниці естрадного мистецтва. URL: <http://artonscene.knukim.edu.ua/article/view/153223>
14. Добросочесність та етика. Модуль 4. Етика лідерства. Організація Об'єднаних Націй. Відень, 2021. URL: https://www.unodc.org/documents/e4j/IntegrityEthics/E4J_Integrity_and_Ethics_Module_4_final_UKR.pdf
15. Долгіх М. Концертно-гастрольне життя Єлисаветградщини першої третини XX ст. URL: <http://dspace.nbuiv.gov.ua/bitstream/handle/123456789/39424/24-Dolgih.pdf?sequence=1>
16. Дослідження музичного ринку України та його зовнішньоекономічних перспектив. Звіт за результатами дослідження Київ, 2020. URL: https://uaculture.org/wp-content/uploads/2020/12/1.-doslidzhennya-muzychnogo-rynku-ukrayiny_r.pdf
17. Дружинець М.І. Естрадне музичне мистецтво України кін. XX – поч. XXI ст. URL: https://nakkkim.edu.ua/images/Nauka/Materialy_Desertasii/

18. Естрадне мистецтво. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/culture/10215/>
19. Етика ділових відносин : навчальний посібник / [Лесько О. Й., Прищак М. Д., Залюбівська О. Б. та ін.]. Вінниця : ВНТУ, 2011. 309 с. URL: https://shron1.chtyvo.org.ua/Lesko_Oleksandr/Etyka_dilovykh_vidnosyn.pdf
20. Етикет сучасного музиканта. URL: <http://estetica.etica.in.ua/etiket-suchasnogo-muzikanta/>
21. Жанри естрадного мистецтва. URL: <http://um.co.ua/8/8-11/8-113480.html>
22. Загладько А. О. Фортепіанна компонента у концертному житті Києва 70–80-х років XIX століття (за матеріалами періодики). Київ, 2020. URL: <https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/zagladko-dysertatsiya.pdf>
23. Зайцев В. П. Режисура естради та масових видовищ: Навчальний посібник. (2-е вид.). К.: Дакор 2006. 252 с. URL: https://lvkm.com.ua/images/Docs/20_21_Dustancijne_navchanny/%D0%A8%D0%B0%D0%BF%D0%BA%D0%BE_%D0%9B%D0%86_%D0%A0%D0%B5%D0%B6%D0%B8%D1%81%D1%83%D1%80%D0%B0_%D0%B5%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B8_%D1%82%D0%B0_%D0%BC%D0%B0%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%85_%D0%B2%D0%B8%D0%B4%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D1%89.pdf
24. Закон України «Про гастрольні заходи в Україні» (2004, зі змінами та доповненнями). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1115-15#Text>
25. Закрасняна, Ж. М., & Мельниченко, І. В. (2018). Методи розвитку виконавської виразності співака спеціальності «академічний вокал». *Імідж сучасного педагога*, (5 (182), 78–81. [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2018-5\(182\)-78-81](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2018-5(182)-78-81). URL: <http://isp.poippo.pl.ua/article/view/142824>
26. Інформація про діяльність Національної філармонії України за 2020 рік. URL: <https://www.filarmonia.com.ua/upload/id2020.pdf>
27. Історія української культури. Курс лекцій / Під загальною редакцією доктора історичних наук С.О. Костилюєвої. Київ : ІВЦ «Видавництво

«Політехніка», 2010. 334 с. URL:
<http://ela.kpi.ua:8080/bitstream/123456789/21023/1/Pidruchnyk%28Final12%29-3.pdf>

28. Кирилов В. Розвиток національного шоу-бізнесу в Україні. URL:
http://www.ukrmol.kiev.ua/2015/04/blog-post_9.html

29. Коленько С.Г. Менеджмент у сфері культури та мистецтва. К., 2016.
URL: https://stud.com.ua/42663/menedzhment/menedzhment_u_sferi_kulturi_i_mistetstva

30. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Етика та естетика». URL:
http://sites.znu.edu.ua/bank/public_files/2014/09/9364_1411029985_konspekt_lektsij_etika_ta_estetika.pdf

31. Концерт як видовищна форма дозвілля, форми естетичного виховання. Види концертів. URL: http://4ua.co.ua/music/tb3bd79a5d53b89521216d37_0.html

32. Концертно-гастрольна діяльність як показник виконавської майстерності особистості музиканта. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/4841/1/L_Labinceva_16_10_14_konf_IM.pdf

33. Костюкова А. Деякі аспекти державного регулятивного впливу на економіку театральнo-концертної діяльності. Підприємництво, господарство і право. 2018. URL: <http://www.pgp-journal.kiev.ua/archive/2018/10/13.pdf>

34. Красовська Л. О. Про пластику та постановку номера естрадного співака. URL: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:J1bmCh--7oEJ:ku-khsac.in.ua/article/view/136523/133551+&cd=1&hl=uk&ct=clnk&gl=ua>

35. Кукуруза Н. В. Робота над естрадним номером: розмовний жанр: Методичні рекомендації для самостійної роботи студентів денної та заочної форм навчання спеціалізації «Режисер естради і масових святій (спеціальність 6.020201 «Театральне мистецтво») Івано-Франківськ 2015. URL: <http://194.44.152.155/elib/local/3208.pdf>

36. Кучер Р. С. Культуротворча модель естрадного концерту. Education and science of today: intersectoral issues and development of sciences. Volume 4.

March 19, 2021. Cambridge, UK. URL: <https://ojs.ukrlogos.in.ua/index.php/logos/article/view/10252>

37. Лабінцева Л. П. Актуальні проблеми музичної освіти : навч. посіб. для студ. спец. «Музичне мистецтво» ін-тів культури і мистецтва. Луганськ, 2010. 127 с. URL: <https://dspace.lgpu.org/xmlui/bitstream/handle/123456789/3075/Labinceva.pdf?sequence=2&isAllowed=y>

38. Лабінцева Л. П. Концертний виступ як особливий вид музично-виконавської діяльності. 2010. URL: [http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:61rRdsLMfEJ:www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-](http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:61rRdsLMfEJ:www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe%3FC21COM%3D2%26I21DBN%3DUJRN%26P21DBN%3DUJRN%26IMAGE_FILE_DOWNLOAD%3D1%26Image_file_name%3DPDF/Kis_2013_1_34.pdf+%&cd=6&hl=uk&ct=clnk&gl=ua)

39. Левко В. І. Діяльність державних музичних концертних організацій і України у другій половині XX – початку XXI століття. URL: [http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:gMSvyKsdwBIJ:www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-](http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:gMSvyKsdwBIJ:www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe%3FC21COM%3D2%26I21DBN%3DUJRN%26P21DBN%3DUJRN%26IMAGE_FILE_DOWNLOAD%3D1%26Image_file_name%3DPDF/Kis_2013_1_34.pdf+%&cd=6&hl=uk&ct=clnk&gl=ua)
[bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe%3FC21COM%3D2%26I21DBN%3DUJRN%26P21DBN%3DUJRN%26IMAGE_FILE_DOWNLOAD%3D1%26Image_file_name%3DPDF/Kis_2013_1_34.pdf+%&cd=6&hl=uk&ct=clnk&gl=ua](http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:gMSvyKsdwBIJ:www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe%3FC21COM%3D2%26I21DBN%3DUJRN%26P21DBN%3DUJRN%26IMAGE_FILE_DOWNLOAD%3D1%26Image_file_name%3DPDF/Kis_2013_1_34.pdf+%&cd=6&hl=uk&ct=clnk&gl=ua)

40. Лідерство та команда в публічному управлінні : конспект лекцій / укладачі: К. В. Таранюк, Я. В. Кобушко. Суми : Сумський державний університет, 2020. 175 с. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/77285/3/Taraniuk_Liderstvo.pdf;jsessionid=32EA85153A1E053D349D20E6C3E8C2A2

41. Манакова Д. «Twang Explained! Вокальная техника Тванг: как петь мощно» (<https://www.youtube.com/watch?v=Rc3JeGLXgW8>), «Бэтлинг VS микст». Секреты самых загадочных вокальных техник (https://www.youtube.com/watch?v=WlqXWi_c0uc), «Как петь на опоре?!. Вся правда о дыхании, анкеровке и певческой опоре», ін. (<https://www.youtube.com/watch?v=Sn5qijtPy5M>), «Учимся «бэлту» у звезд Бродвея» (<https://www.youtube.com/watch?v=B59JHM1WJRg>), «Как петь мелизмы? Runs and Riffs» (<https://www.youtube.com/watch?v=fPatb8GI3E4>); вебінар «Сучасні вокальні техніки та прийоми в естрадній музиці»

(https://www.facebook.com/watch/live/?v=248910319590952&ref=watch_permalink)

42. Менеджмент шоу-бізнесу: сутність і основні напрями діяльності. URL: https://revolution.allbest.ru/management/00993908_0.html

43. Мозговий М. П. Тенденції становлення і розвитку української естрадної пісні: автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства: спец. 17.00.01 «Теорія та історія культури». Київ, 2007. 24 с. URL: <http://www.disslib.org/stanovlennja-i-tendentsiyi-rozvytku-ukrayinskoyi-estradnoyi-pisni.html>

44. Москаленко В. Лекції з музичної інтерпретації Навчальний посібник Київ 2013с. 7-19, 112-114. URL: <https://knmau.com.ua/wp-content/uploads/V.-Moskalenko-Lektsiyi-z-muzichnoyi-interpretatsiyi-Navchalnij-posibnik.pdf>

45. Музичний ринок України: 7 ключових висновків з дослідження. URL: https://lb.ua/culture/2020/10/20/468513_muzichniy_rinok_ukraini_7_klyuchovih.html

46. Нестуля О. О., Нестуля С. І., Кононец Н. В. Основи лідерства. Електронний посібник для самостійної роботи студентів. Полтава : ПУЕТ, 2018. 241 с. URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/l_2161_63367800.pdf

47. Николаевская А.В. Рок-концерт как форма досуга молодежи. Особенности организации. URL: <https://works.doklad.ru/view/ui02Px2Aghk.html>

48. Основні види і жанри концертів. Конспект лекційного заняття. URL: https://lvkm.com.ua/images/Docs/Dustancijne_navchannya_april/%D0%A8%D0%B0%D0%BF%D0%BA%D0%BE_%D0%9B%D0%86_%D0%97%D0%B0%D0%BD%D1%8F%D1%82%D1%82%D1%8F_%D0%B7%D0%B0_07._04._20._%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%86%D0%B5%D1%80%D1%82.pdf

49. Откидач В.М Продюсер як дійова особа шоу-бізнесу. URL: <https://www.visnik.org/pdf/v2011-01-50-otkidach.pdf>

50. Откидач В.М. Естрадний шоу-бізнес: навч-метод. пос. Вінниця: Нова книга, 2013. 368 с. URL:

https://books.google.com.ua/books?id=wXXQCgAAQBAJ&pg=PA26&lpg=PA26&dq=%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9+%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D0%B4%D0%B6%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82&source=bl&ots=G6W86sMysL&sig=ACfU3U39i9m9zaQcu6CC2LCw9vbZrCsexQ&hl=uk&sa=X&ved=2ahUKEwiPoYzQo_DyAhVwAxAIHfUIA2wQ6AF6BAgIEAM#v=onepage&q=%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B8%D1%81%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D0%B5%D0%B4%D0%B6%D0%BC%D0%B5%D0%BD%D1%82&f=false

51. План-конспект лекцій «Психологія іміджу та самопрезентації». URL: <http://psychology.univer.kharkov.ua/news2021/NMKDPT/Lisenaya/Image/UK.pdf>

52. Плотнікова Я. Концертна діяльність. URL: <http://uacrr.org/koristuvacham/mali-formi/concert-activity/>

53. Повсякденне лідерство: відеоресурс (6:11 хв). URL: https://www.ted.com/talks/drew_dudley_everyday_leadership

54. Пономаренко Л. М. Розвиток феномена виконавської індивідуальності у процесі удосконалення професійної підготовки естрадного співака. Кваліфікаційна робота ... магістра за спец. 025 Музичне мистецтво. Галузь знань: 02 Культура і мистецтво. Суми, 2020. URL: https://repository.sspu.edu.ua/bitstream/123456789/9617/3/Ponomarenko_L_M.pdf

55. Пономаренко О. Ю. Музичні фестивалі у системі культурного життя Італії. URL: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:uW0zAlx10Q0J:journals.uran.ua/kis/article/view/148909/148164+&cd=4&hl=uk&ct=clnk&gl=ua>

56. Поплавський М.М. Антологія сучасної української естради. Київ : Преса України, 2004. 416 с. URL: <http://poplavskiy.com/>

57. Постанова Кабінету Міністрів України № 34 від 15 січня 2004 року «Про перелік та граничні обсяги витрат, пов'язаних з організацією та

проведенням благодійного гастрольного заходу. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/34-2004-%D0%BF#Text>

58. Постанова Кабінету Міністрів України № 35 від 15 січня 2004 року «Про затвердження порядку організації та проведення гастрольних заходів. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/35-2004-%D0%BF#Text>

59. Прохорова І. С. Музично-розмовні жанри на сучасній естраді. Культура України. Випуск 47. 2014. URL: https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/nauk_vid/rio_old_2017/ku/kultura47/28.pdf

60. Розвиток естрадного мистецтва : підручник / В. Б. Матушенко. К.: НАКККиМ, 2016. 200 с. URL: <http://wikipedia.ua.nina.az/wiki/%D0%95%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D0%B4%D0%B0>

61. Романишин В.Г. Концертна діяльність як соціокультурна практика: до проблеми організації. Мистецтвознавчі записки. 2018. URL: <http://journals.uran.ua/mz/article/view/149873>

62. Рябуха Т.М. Витоки та інтонаційні складові української пісенної естради : автореф. дис. ... канд. мистецтвозн. Харків, 2017. <http://num.kharkiv.ua/share/pdf/%d0%90%d0%b2%d1%82%d0%be%d1%80%d0%b5%d1%84%d0%b5%d1%80%d0%b0%d1%82%20%d0%a0%d1%8f%d0%b1%d1%83%d1%85%d0%b8%20%d0%a2.pdf>

63. Самая Т. В. Вокальне мистецтво в мистецтвознавчій науці: перспективи дослідження. URL: https://ic.ac.kharkov.ua/nauk_rob/nauk_vid/rio_old_2017/ku/kultura53/07.pdf

64. Самовираження через мистецтво. Способи самовираження людини мистецтва. URL: <https://tattooe.ru/uk/any-other-business/samovyrazhenie-cherez-iskusstvo-samovyrazhenie-sposoby-samovyrazheniya-cheloveka-kakoi-polzoi-obladaet/>

65. Семененко І.В., Іваненко М.В., Павлюкова Г.В. Концертний виступ в контексті виконавської діяльності вокаліста. Молодий вчений. 2017. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2017/11/159.pdf>

66. Сергеева Л. М., Кондратьєва В. П., Хромей М. Я. Лідерство: навч. пос.

/за наук. ред. Л. М. Сергєєвої. Івано-Франківськ: Лілея НВ. 2015. 296 с. URL: http://umo.edu.ua/images/content/depozitar/navichki_pracevlasht/liderstvo.pdf

67. Симонян В. П. Щодо поняття концертного договору. URL: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:FqCM6ZUMJqgJ:pd.onu.edu.ua/article/view/44418/40552+&cd=3&hl=uk&ct=clnk&gl=ua>

68. Смородська М. М. Стиль соул в естрадно-джазовому вокальному мистецтві другої половини XX ст. URL: https://sspu.edu.ua/images/2020/doc/disertaciya_smorodska_druk_dfbf6.pdf

69. Спаринський О. «Один пояс, один шлях», або путівник по українсько-китайському шоу-бізнесу. URL: <https://sinologist.com.ua/sparynskyj-o-odyn-poyas-odyn-shlyah-ovatsij-abo-putivnyk-po-ukrayinsko-kytajskomu-shou-biznesu/>

70. Степанова І.П. Сучасні вокальні жанри (естрадна пісня). URL: <https://vseosvita.ua/library/sucasni-vokalni-zanri-estradna-pisna-6931.html>

71. Сухолова М. А. Індивідуальні психологічні особливості вокаліста як складові створення сценічного образу / Педагогічні умови формування сценічного іміджу викладача вокалу у процесі професійної підготовки. Мукачєво, 2021. С.44-57. URL: https://msu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/04/%D0%94%D0%B8%D1%81%D0%B5%D1%80%D1%82%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%8F_%D0%A1%D1%83%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D0%9C.%D0%90.-%D0%BE%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B0.pdf

72. Сучасний стан і перспективи розвитку українського шоу-бізнесу. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/culture/11233/>

73. Тадля О.М. Менеджмент шоу-бізнесу: сутність і основні напрями діяльності. Альманах наукового товариства «Афіна» кафедри культурології та музеєзнавства Рівненського державного гуманітарного університету. 2016. URL: <http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:r8LNwr8OmrYJ:www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi->

bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe%3FC21COM%3D2%26I21DBN%3DUJRN%26P21DBN%3DUJRN%26IMAGE_FILE_DOWNLOAD%3D1%26Image_file_name%3DPDF/apkant_2016_16_18.pdf+&cd=3&hl=uk&ct=clnk&gl=ua

74. Тормахова В.М. Українська естрадна музика і фольклор: взаємопроникнення і синтез : автореф. дис. ... канд. мистецтвозн.: спец. 17.00.03 Музичне мистецтво. Київ, 2007. 17 с. URL: <http://knukim.edu.ua/wp-content/uploads/2017/06/TORMANOVA.pdf>

75. Українські пісні у виконанні Заслуженої артистки України Ірини Стиць : «Зігрій мене» (<https://www.youtube.com/watch?v=ZIN-vZUOBhE>); «Мовчи або кричи» (<https://www.facebook.com/watch/?v=785203828483168>); «Мовчи або кричи» (<https://www.facebook.com/watch/?v=288004031895903>); «Заговори до мене, Буковино» (<https://www.youtube.com/watch?v=7OWtUIAaZ9A>), «Виростеш ти, сину» (<https://www.youtube.com/watch?v=DWNwaboQY3Q>); «Перелаз» (<https://www.youtube.com/watch?v=8xnTXQIqk-w>); «Ой піду я межи гори» (<https://www.youtube.com/watch?v=DWPL76U7A84>); «Великдень» (<https://www.youtube.com/watch?v=Y4xmhHNI7U8>); «Молитва мамина свята» (<https://www.facebook.com/watch/?v=710742406068149>), ін.

76. Форми концерту і естрадної вистави. Від концерту до огляду. З книги В. Ардова. «Розмовні жанри естради і цирку». URL: http://www.ruscircus.ru/formy_koncerta_i_estradnogo_spektaklya_476

77. Фурдичко А. Поп-фольк як явище культурних етно-адаптаційних процесів сучасного музичного мистецтва України. <https://nz.lviv.ua/archiv/2017-5/24.pdf>

78. Хлистун О. С. Функціональна специфіка та проблеми менеджменту шоу-бізнесу. URL: https://seanewdim.com/uploads/3/4/5/1/34511564/khlystun_o._s._management_of_the_show_business_functional_specificity_of_the_activities_and_problems.pdf

79. Цин Х. Особливості вокально-музичної естради Китаю. URL: <http://www.enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/5293>

80. Чи можеш ти бути лідером? URL: <http://konogonka.com/archives/3136>

81. Чому завдяки добрим лідерам ви відчуваєтеся безпечно? URL: https://www.ted.com/talks/simon_sinek_why_good_leaders_make_you_feel_safe (11:56 хв).

82. Шеремет В.В. Народно-інструментальне мистецтво України XX – початку XXI ст. URL: <http://knukim.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/SHeremet-dysertacziya-plyus-dodatky-nove.pdf>

83. Яка ви людина: яка дає чи бере? URL: https://www.ted.com/talks/adam_grant_are_you_a_giver_or_a_taker (13:29 хв)

ПРО АВТОРА

Ірина Степанівана Куліковська (Стиць)



Заслужена артистка України, доцент кафедри музики Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича, педагог, композитор, музично-громадський діяч, заступник голови Громадської організації Земляцтво «Буковина» у м. Києві

Середню професійну освіту здобула у Чернівецькому музичному училищі ім. С. Воробкевича за спеціальністю «Хоровий диригент, викладач диригентсько-хорових дисциплін», і за спеціальністю «Академічний спів». Вищу професійну освіту здобула в Одеській Державній музичній академії ім. Нежданової за спеціальністю «Сольний спів» (кваліфікація: концертно-камерний, оперний співак).

З 2003 р. – 2008 р. викладач вокального відділу училища мистецтв ім. С. Воробкевича. З 2009 р. – викладач кафедри музики факультету педагогіки, психології та соціальної роботи Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Викладає вокальні та лекційні дисципліни, науковий керівник магістерських і курсових робіт. Розробила навчальні та робочі програми з лекційних і практичних курсів: «Вокальна підготовка», «Історія та теорія музичного виконавства».

Учасник міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференцій. Автор понад 10 наукових публікацій у фахових виданнях України та закордонних.

Під керівництвом Куліковської Ірини студенти кафедри музики неодноразово ставали лауреатами Міжнародних та Всеукраїнських конкурсів і фестивалів.

За роки творчої виконавської діяльності Куліковської Ірини відбулося три творчих-сольних концертів, 2003 рік – концерт класичного романсу, 2014 рік – ювілейний сольний концерт, 2019 рік – бенефіс заслуженої артистки України.

Відзначена почесними нагородами: Найвищою нагородою обласної ради «За заслуги перед Буковиною» (27.09.2019), почесною відзнакою Чернівецької міської ради – медаллю «На славу Чернівців» (18 .09.2016), ювілейною відзнакою та медаллю від обласної ради «100-річчя Буковинського Віче» (29.09.2018), почесним знаком земляцтво буковинців у м. Києві

«Буковина» (27.09.2018), та ін. За значний внесок у розвиток української культури Ірина Куліковська (Стиць) нагороджена численними грамотами та подяками.

Ірина Куліковська проводить масштабну концертну діяльність, як в межах України та і за кордоном. Серед найбільших концертів – всеукраїнський тур містами України у 2014 р., концерти у Румунії, Чехії, Молдові у 2017-2018 рр. 20-річний ювілей творчої діяльності відзначено великим сольним концертом 27.09.2019.

Куліковська Ірина співорганізатор і учасник міжнародних, всеукраїнських, обласних, міських та університетських культурно-мистецьких проектів і навчально-виховних заходів. Неодноразово призначалася головою журі всеукраїнського конкурсу виконавців українських естрадних і народних пісень імені Назарія Яремчука (2018-2019); головою журі обласного конкурсу «Буковинська зіронька» (2016, 2017, 2018); членом журі міжнародного конкурсу «Пісня Назарія» (2018); членом журі міжнародного конкурсу ім. Квітки Цісик (2019); членом журі міжнародного конкурсу ім. Н. Яремчука (м. Негостини, Румунія, 2017-2018); головою журі всеукраїнського конкурсу «Промінь надії» (2019).